

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta právnická

Diplomová práce

Oprávněné nároky poškozených z PPOV a HAV

Lenka Halgašová

Plzeň, 2023

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta právnická

Katedra občanského práva

Diplomová práce

Oprávněné nároky poškozených z PPOV a HAV

Lenka Halgašová

Studijní program: M6805 - Právo a právní věda

Studijní obor: Právo

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Milan Hradec, Dr.

Katedra občanského práva

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Akademický rok: 2022/2023

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Lenka HALGAŠOVÁ**
Osobní číslo: **R18M0099P**
Studijní program: **M6805 Právo a právní věda**
Studijní obor: **Právo**
Téma práce: **Oprávněné nároky poškozených z PPOV a HAV**
Zadávající katedra: **Katedra občanského práva**

Zásady pro vypracování

1. Úvod
2. Institut obecné odpovědnosti za škodu
3. Odpovědnost z provozu motorového vozidla
4. Pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla
5. Havarijní pojištění
6. Doplnková pojištění k POV a HAV
7. Nároky a povinnosti pojištěných z POV a HAV
8. Oprávněné nároky poškozených z POV a HAV
9. Závěr

Rozsah diplomové práce:
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

viz příloha

Vedoucí diplomové práce: **Mgr. Milan Hradec, Dr.**
Katedra občanského práva

Datum zadání diplomové práce: **31. března 2022**

Termín odevzdání diplomové práce: **31. března 2023**

JUDr. et PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.
děkan

Doc. JUDr. Jan Pauly, CSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 1. července 2022

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci vypracovala samostatně a že jsem řádně vyznačila všechny použité prameny.

Ve Strakonících dne 24. 3. 2023

Lenka Halgašová

Poděkování

Ráda bych tímto poděkovala vedoucímu diplomové práce panu Mgr. Milanu Hradcovi, Dr. za odborné vedení, vstřícnost a cenné rady, kterými přispěl k vypracování této diplomové práce.

Obsah

1. ÚVOD.....	1
2. INSTITUT OBECNÉ ODPOVĚDNOSTI ZA ŠKODU	3
2.1. PRÁVNÍ ODPOVĚDNOST.....	3
2.1.1. <i>Funkce právní odpovědnosti.....</i>	<i>3</i>
2.1.2. <i>Druhy právní odpovědnosti .....</i>	<i>4</i>
2.2. INSTITUT OBECNÉ ODPOVĚDNOSTI ZA ŠKODU V OBČANSKÉM PRÁVU.....	6
2.2.1. <i>Předmět, obsah a subjekty .....</i>	<i>6</i>
2.2.2. <i>Právní úprava .....</i>	<i>6</i>
2.2.3. <i>Předpoklady vzniku odpovědnosti za škodu.....</i>	<i>8</i>
2.2.3.1. <i>Vznik škody.....</i>	<i>8</i>
2.2.3.2. <i>Protiprávní čin .....</i>	<i>9</i>
2.2.3.3. <i>Kauzální nexus .....</i>	<i>10</i>
2.2.3.4. <i>Zavinění.....</i>	<i>11</i>
2.2.4. <i>Pojištění odpovědnosti.....</i>	<i>12</i>
2.2.5. <i>Vymezení základních pojmů.....</i>	<i>13</i>
3. ODPOVĚDNOST Z PROVOZU MOTOROVÉHO VOZIDLA.....	16
3.1. VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ	16
3.1.1. <i>Provozovatel .....</i>	<i>16</i>
3.1.2. <i>Provoz dopravního prostředku .....</i>	<i>18</i>
3.2. LIBERACE.....	21
3.3. SPOLUZPŮSOBENÍ SI ÚJMY POŠKOZENÝM.....	22
3.4. STŘET PROVOZŮ	23
4. POJIŠTĚNÍ ODPOVĚDNOSTI ZA ŠKODU ZPŮSOBENOU PROVOZEM VOZIDLA	25
4.1. PRÁVNÍ ÚPRAVA.....	25
4.1.1. <i>Stručný nástin historického vývoje.....</i>	<i>25</i>
4.1.2. <i>Současná právní úprava .....</i>	<i>26</i>
4.2. POJISTNÁ SMLOUVA.....	28
4.3. ROZSAH POJIŠTĚNÍ	29
4.4. LIMITY POJISTNÉHO PLNĚNÍ	30
4.5. STATISTICKÁ DATA	31
5. HAVARIJNÍ POJIŠTĚNÍ.....	33
5.1. POJISTNÁ RIZIKA	33
5.2. VARIANTY POJIŠTĚNÍ.....	35
5.3. CENA HAV.....	35
5.4. SPOLUÚČAST	37
5.5. POJISTNÉ PLNĚNÍ A VÝLUKY Z POJIŠTĚNÍ.....	37
6. DOPLŇKOVÁ POJIŠTĚNÍ K POV A HAV.....	40
6.1. POJIŠTĚNÍ SKEL	40
6.2. ÚRAZOVÉ POJIŠTĚNÍ OSOB VE VOZIDLE.....	41
6.3. GAP	41
6.4. POJIŠTĚNÍ ZAVAZADEL	42
6.5. POJIŠTĚNÍ ÚHRADY NÁKLADŮ NA PRONÁJEM NÁHRADNÍHO VOZIDLA	42
6.6. PŘIPOJIŠTĚNÍ ASISTENČNÍCH SLUŽEB	42
6.7. POJIŠTĚNÍ PRÁVNÍ OCHRANY	43
7. NÁROKY A POVINNOSTI POJIŠTĚNÝCH Z POV A HAV	44
7.1. NÁROKY POJIŠTĚNÉHO Z POV	44
7.2. POVINNOSTI POJIŠTĚNÝCH Z POV	45
7.2.1. <i>Povinnosti pojištěného vůči pojistiteli .....</i>	<i>45</i>
7.2.2. <i>Povinnosti pojištěného vůči poškozenému .....</i>	<i>47</i>
7.2.3. <i>Povinnosti účastníků dopravní nehody .....</i>	<i>47</i>
7.2.4. <i>Následky porušení povinností pojištěného.....</i>	<i>48</i>
7.2.5. <i>Povinnosti pojištěného z HAV.....</i>	<i>50</i>
8. OPRAVNĚNÉ NÁROKY POŠKOZENÝCH Z POV A HAV	51

8.1.	OPRÁVNĚNÉ NÁROKY POŠKOZENÝCH Z POV	51
8.1.1.	<i>Újmy vzniklé ublížením na zdraví nebo usmrcením</i>	52
8.1.1.1.	Bolestné.....	52
8.1.1.2.	Ztížení společenského uplatnění.....	53
8.1.1.3.	Další nemajetkové újmy.....	54
8.1.1.4.	Odškodnění pozůstalých.....	54
8.1.1.5.	Ztráta na výdělku.....	56
8.1.1.6.	Ztráta na důchodu.....	57
8.1.1.7.	Náklady léčení.....	57
8.1.1.8.	Náklady pohřbu.....	58
8.1.1.9.	Náklady na výživu.....	59
8.1.2.	<i>Účelně vynaložené náklady spojené s péčí o zdraví zraněného zvířete</i>	59
8.1.3.	<i>Skutečná škoda</i>	60
8.1.3.1.	Škoda na vozidle.....	61
8.1.3.2.	Náhradní vozidlo.....	62
8.1.4.	<i>Ušlý zisk</i>	63
8.1.5.	<i>Náklady spojené s právním zastoupením</i>	63
8.2.	OPRÁVNĚNÉ NÁROKY POŠKOZENÝCH Z HAV	64
9.	ZÁVĚR	65
10.	RESUMÉ	67
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	68

1. Úvod

Tématem této diplomové práce jsou oprávněné nároky poškozených z pojištění odpovědnosti z provozu vozidla a havarijního pojištění. Pokusím se čtenářům objasnit danou problematiku a samozřejmě i věci, které s ní velmi úzce souvisí.

V dnešní době už neexistuje téměř nikdo, kdo by k usnadnění svého života nevyužíval dopravních prostředků. S jejich provozem však existuje mnoho rizik, proti kterým se musíme určitým způsobem bránit. Nezáleží ani moc na tom, jak zkušený a dobrý řidiči jsme, jelikož k dopravní nehodě může velmi snadno dojít i bez našeho zavinění.

Proto je důležité, aby měl každý ke svému vozidlu sjednané pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla, v praxi označované jako povinné ručení, ze kterého jsou kryty újmy způsobené provozem vozidla jiným osobám. V případě, že újmu způsobíme sami sobě, je dobré mít sjednané havarijní pojištění. Právě z něj se hradí újmy na našem vlastním vozidle. Toto pojištění se vyplatí zejména u nových vozidel, jelikož jejich tržní cena a zároveň i cena náhradních dílů je mnohem vyšší než u vozidel starších.

Jednotlivé nároky, které poškozeným a pojištěným při vzniku újmy z provozu vozidla náleží, jsou stanoveny zákonem a upřesněny pojistnými podmínkami jednotlivých pojistitelů. Současně zákon také vymezuje, za jakých podmínek a v jakém rozsahu lze tyto nároky uplatnit. Uspokojují se však jen nároky, které byly řádně uplatněny a prokázány a jsou mimo jiné i situace, ve kterých poškození a pojištění nemají nárok na pojistné plnění. Proto je podstatné objasnit, na co mají tyto osoby nárok.

Za každou újmu je někdo odpovědný, a proto je nejprve potřebné objasnit si v úvodní kapitole institut odpovědnosti za škodu v obecné rovině, seznámit se s právní odpovědností, s institutem odpovědnosti za škodu v občanském právu, zejména s předpoklady vzniku takové odpovědnosti. V závěru této kapitoly čtenáře seznámím se základními pojmy z oblasti pojišťovnictví, které jsou stěžejní pro tuto problematiku.

V následující kapitole se již budu věnovat odpovědnosti z provozu motorových vozidel. Vymežím základní pojmy s odkazem na judikaturu Nejvyššího soudu, dále se budu věnovat tzv. liberaci, tedy možnosti zproštění se odpovědnosti, situaci, kdy se poškozený na vzniku újmy sám podílí a také nastíním střet provozů.

Ve čtvrté kapitole již přejdu k pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, jeho právní úpravě, pojistné smlouvě, kterou pojištění vzniká, jeho rozsahu, limitům pojistného plnění a na závěr uvedu několik statistických dat z této oblasti.

Pátá kapitola bude věnována havarijnímu pojištění. Přiblížím v ní pojistná rizika, varianty tohoto pojištění, dále vysvětlím, co má vliv na cenu pojištění, co znamená spoluúčast a v závěru uvedu, jaké nároky pro pojištěného vyplývají z pojistného plnění a jaké jsou zde výjimky.

V následující kapitole rozeberu jednotlivá doplňková pojištění, které je možné sjednat k POV či HAV.

V kapitole sedmé již přejdu k nárokům pojištěných z POV a HAV a k jejich povinnostem, které musejí splnit.

Nejdůležitější kapitolu nalezneme v závěru diplomové práce. Ta se bude věnovat jednotlivým nárokům, které v případě vzniku újmy z provozu vozidla náleží poškozeným z POV a HAV.

2. Institut obecné odpovědnosti za škodu

K pochopení odpovědnosti související s provozem motorového vozidla je nejdříve nutné se věnovat objasnění a zakotvení odpovědnosti za škodu obecně. Je potřeba si hned pro začátek vysvětlit několik pojmů, zejména pojem odpovědnost a právní odpovědnost.

Odpovědnost je dost široký pojem a může se na něj nahlížet z morálního, etického, či právního aspektu. Obecně jde o povinnost nést nepříznivé následky za své jednání. Z morálního hlediska je odpovědnost brána jako chování se určitým způsobem k ostatním jednotlivcům. Od odpovědnosti je potřeba také odlišit pojem zodpovědnost, což je vlastnost člověka, na kterého je možné se spolehnout. Oproti tomu odpovědnost znamená ručit za něco, například ručit za správné výsledky, ručit za chod oddělení na pracovišti apod.

2.1. Právní odpovědnost

Právní odpovědnost můžeme definovat jako „*uplatnění nepříznivých právních následků, stanovených právní normou, vůči tomu, kdo porušil právní povinnost*“.¹ Tato právní povinnost může být způsobena jak komisivním jednáním, tedy tak, že rušitel se choval takovým způsobem, jakým neměl, tak i omisivním jednáním, kdy se rušitel nechoval tak, jak se chovat měl. Nepříznivé právní následky mohou mít formu sankce, která postihuje buďto osobní, či majetkovou sféru.

2.1.1. Funkce právní odpovědnosti

Právní odpovědnost plní několik funkcí, mezi ty nejdůležitější patří funkce reparační, satisfakční, represivní a preventivní.

U reparační funkce, někdy také označované jako kompenzační, je podstatou odčinění škodlivého následku. Tato funkce je uplatňována zejména v oblasti soukromého práva, konkrétně u majetkové právní odpovědnosti. K odčinění dochází zejména uvedením do předešlého stavu, případně peněžitou náhradou.²

---

¹ HARVÁNEK, J., Teorie práva, 1. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, s. 380

² DVOŘÁK, Jan, Jiří ŠVESTKA a Michaela ZUKLÍNOVÁ. *Občanské právo hmotné. 2.*, aktualizované a doplněné vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016, s. 357-358

Satisfakční funkce úzce souvisí s funkcí předchozí, jelikož jejím cílem je kompenzace nemajetkové újmy, k níž dochází formou patřičného zadostiučinění. Jedná se většinou o nějakou omluvu, například v tisku či na veřejnosti.³

Represivní funkce postihuje toho, kdo porušil právní povinnost. Jejím cílem je tedy negativně postihnout toho, kdo se dopustil protiprávního jednání, například formou trestu. Tuto funkci můžeme spatřovat zejména u veřejnoprávní odpovědnosti, nejčastěji právě u trestní.⁴

Důležitá je i funkce preventivní, protože je potřeba předcházet porušování právních povinností pod hrozbou sankce.⁵ Jestliže jsou stanoveny sankce za protiprávní jednání, subjekty by se díky nim měli chovat odpovědně.

2.1.2. Druhy právní odpovědnosti

Právní odpovědnost můžeme dělit podle více hledisek. Podle potřeby zavinění ji můžeme rozlišit na odpovědnost subjektivní a objektivní.

Předpokladem vzniku **subjektivní odpovědnosti**, někdy také nazývané jako obecná odpovědnost, je zaviněné porušení právní povinnosti ze strany subjektu. V právu tento druh odpovědnosti převládá. Můžeme se s ní setkat jak v právu soukromém, kde sankcí může být například náhrada škody, tak i v právu veřejném, kde jsou sankcemi tresty a ochranná opatření dle trestního zákoníku. Aby tento druh odpovědnosti mohl vzniknout, je potřeba splnit tři podmínky. Nestačí pouze již zmíněné zavinění, které může být buďto úmyslné nebo nedbalostní. Dále musí také dojít ke vzniku škody a musí zde být kauzální nexus neboli příčinná souvislost mezi jednáním škůdce a vzniklou škodou.⁶

U **objektivní odpovědnosti** není potřeba zaviněné jednání ze strany subjektu, v tomto případě jde o tzv. odpovědnost za protiprávní stav, či odpovědnost za

---

³ GERLOCH, Aleš. *Teorie práva*. 8. aktualizované vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2021, s. 176

⁴ GERLOCH, Aleš. *Teorie práva*. 8. aktualizované vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2021, s. 176

⁵ GERLOCH, Aleš. *Teorie práva*. 8. aktualizované vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2021, s. 176

⁶ GERLOCH, Aleš. *Teorie práva*. 8. aktualizované vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2021, s. 204-206

výsledek.⁷ Může se jednat například o odpovědnost za škodu způsobenou provozní činností nebo také o odpovědnost způsobenou provozem dopravních prostředků, která je pro tuto práci stěžejní. U tohoto druhu odpovědnosti se můžeme setkat s možností liberace, tedy zproštění se odpovědnosti. Škůdce se tak může zprostit odpovědnosti za škodu, jestliže prokáže, že vyvinul veškeré úsilí a snahu k odvrácení protiprávnímu stavu, a tento stav by i tak nastal. Odpovědný subjekt se může zprostit buďto zcela, nebo alespoň částečně.⁸ Liberačním důvodem může být také vyšší moc, jejíž definici můžeme nalézt v § 2913 odst. 2 občanského zákoníku. Jedná se o mimořádnou, nepředvídatelnou a nepřekonatelnou překážku vzniklou nezávisle na vůli škůdce. Konkrétně jde o různé živelní pohromy, jako např. povodně a zemětřesení⁹.

Jak již bylo trochu nastíněno, odpovědnost můžeme rozdělit také na odpovědnost soukromoprávní a veřejnoprávní. Poměrně často dochází k souběhu soukromoprávní a veřejnoprávní odpovědnosti, z toho důvodu je pak často vedeno adhezní řízení, což je *„takové řízení, které by bylo možno vést samostatně, avšak protože je souběžně vedeno jiné (hlavní) řízení, lze věc projednat s nižšími procesními náklady v jeho rámci.“*¹⁰

Soukromoprávní odpovědnost upravují právní normy z oblasti soukromého práva, zejména občanský zákoník. Jedná se např. o odpovědnost za škodu, odpovědnost za nemajetkovou újmu, odpovědnost za bezdůvodné obohacení atd. Tento druh odpovědnosti se postihuje dvěma druhy sankcí. První z nich je restituce, tedy povinnost navrácení do původního stavu a druhou z nich je reparace, tedy náhrada škody, která se provádí především v penězích.

U **veřejnoprávní odpovědnosti** vzniká jakýsi vztah mezi porušitelem právní normy a státem, který má nadřazené postavení, jelikož vykonává veřejnou moc, a to zejména tak, že rozhoduje o právech a povinnostech osob. Dochází zde k porušení norem veřejného práva. Jedná se například o trestní či správní odpovědnost, kde dochází ke správním deliktům, které rozdělujeme na přestupky a jiné správní

---

⁷ GERLOCH, Aleš. *Teorie práva*. 8. aktualizované vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2021, s. 204

⁸ GERLOCH, Aleš. *Teorie práva*. 8. aktualizované vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2021, s. 204

⁹ Ust. § 2913 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

¹⁰ Encyklopedie o právu provozovaná Tomášem Pecinou. Iuridictum [online]. Změněno 10. 2. 2023 [cit. 2023-02-10]. Dostupné z:

https://iuridictum.pecina.cz/w/Adhesn%C3%AD_ř%C3%ADzen%C3%AD

delikty. U veřejnoprávní odpovědnosti jsou sankcemi tresty, které ukládá trestní zákoník (u trestní odpovědnosti), nebo sankce, které ukládá přestupkový zákon nebo zvláštní zákon o jiných správních deliktech.

2.2. Institut obecné odpovědnosti za škodu v občanském právu

2.2.1. Předmět, obsah a subjekty

Předmětem občanskoprávní úpravy odpovědnosti za škodu jsou majetkové vztahy mezi fyzickými i právnickými osobami. Chrání se zejména jejich vlastnictví, ale i osobní vztahy, ohrožení života, zdraví a jiných nehmotných statků.¹¹

Aby byla ochrana účinná, musí být zakotvena obecná povinnost předcházet vzniku škod. Ačkoli prevence je v ochraně právních vztahů velmi důležitá, není vždy úplně postačující, protože ke škodě může i tak dojít. Jestliže k ní dojde, pak musí mít poškozený zaručenou právní ochranu, kterou by mu měly poskytovat občanskoprávní normy. Jedná se o reparační funkci, podle které musí škůdce nahradit škodu co nejrychleji a nejefektivněji. Právě princip prevence a princip náhrady škody můžeme považovat za jedny z nejpodstatnějších zásad občanského práva.¹²

Obsahem odpovědnosti za škodu jsou subjektivní práva a povinnosti, kterými disponují subjekty odpovědnostního vztahu, jimiž jsou v tomto případě škůdce a poškozený.

Těmito subjekty mohou být jak osoby fyzické, tak i právnické. Škůdcem je osoba, která způsobila škodu či jinou újmu porušením právní povinnosti, a nese povinnost ji nahradit. Poškozeným je naopak ten, komu byla škoda, případně jiná újma, způsobena a má právo po škůdci požadovat její účinnou náhradu. Tuto náhradu může požadovat buďto přímo po škůdci, a pokud nedojde k součinnosti ze strany škůdce, může ji pak vymáhat soudně.

2.2.2. Právní úprava

---

¹¹ POKORNÝ, M., HOCHMAN, J. Odpovědnost za škodu v právu občanském a pracovním. Praktická příručka. 3. aktualizované a doplněné vydání podle stavu k 1. 10. 2008. Praha: Linde, 2008, s. 13

¹² POKORNÝ, M., HOCHMAN, J. Odpovědnost za škodu v právu občanském a pracovním. Praktická příručka. 3. aktualizované a doplněné vydání podle stavu k 1. 10. 2008. Praha: Linde, 2008, s. 13

Současná právní úprava se od předchozí právní úpravy (zákon č. 40/1964 Sb.) liší zejména svojí strukturou a rozsahem úpravy. V předchozím občanském zákoníku byla odpovědnost za škodu upravena v samostatné části, konkrétně v části šesté, hlavě první a druhé. První hlava upravovala předcházení hrozícím škodám. První oddíl hlavy druhé se věnoval obecné odpovědnosti, druhý oddíl se soustředil na případy zvláštní odpovědnosti a třetí oddíl zakotvoval společná ustanovení o náhradě škody. Co se týká rozsahu, předchozí občanský zákoník věnoval odpovědnosti za škodu necelých 40 paragrafů, nový občanský zákoník se tímto okruhem otázek zabývá v téměř osmdesáti paragrafech.

V současném občanském zákoníku nalezneme náhradu majetkové a nemajetkové újmy mezi § 2894 až § 2971. Tuto problematiku podřazuje pod část čtvrtou, tedy relativní majetková práva, hlavu třetí – závazky z deliktů, díl první – náhrada majetkové a nemajetkové újmy, který se pak dělí na tři oddíly. První oddíl se zabývá základními ustanoveními, prevencí a dále definuje pojmy náhoda, nutná obrana a krajní nouze, druhý oddíl se věnuje povinnosti nahradit škodu, která vymezuje i zvláštní případy odpovědnosti a třetí oddíl řeší způsob a rozsah náhrady, kterým se budu blíže věnovat později.

Za případy zvláštní odpovědnosti dle občanského zákoníku (dále jen OZ) patří:

- škoda způsobená tím, kdo nemůže posoudit následky svého jednání
- škoda způsobená osobou s nebezpečnými vlastnostmi,
- škoda z provozní činnosti,
- škoda způsobená provozem zvlášť nebezpečným,
- škoda na nemovité věci,
- škoda z provozu dopravních prostředků,
- škoda způsobená zvířetem,
- škoda způsobená věcí,
- škoda způsobená vadou výrobku,
- škoda na převzaté věci, odložené nebo vnesené,
- škoda způsobená informací nebo radou.

Pro tuto diplomovou práci bude samozřejmě nejdůležitější škoda z provozu dopravních prostředků, na kterou se budu soustředit v následujících kapitolách.

Vrátíme-li se k porovnání předchozí a současné právní úpravy, dalo by se říci, že předchozí právní úprava byla nedostatečná a někdy příliš stručná. Nová právní úprava se tyto nedostatky snaží opravit a určitým způsobem je doplnit.

Mezi největší změny můžeme považovat upřesnění terminologie, a to zejména tak, že nahrazuje nepřesný pojem „škoda na zdraví“, termínem „ublížení na zdraví“ a pojem „škoda“ nyní používá výhradně pro újmu majetkovou. U náhrady škody je nově upřednostněno uvedení do předešlého stavu, kdežto dříve byla preferována peněžitá náhrada škody. Dále můžeme změnu vidět v posílení právního postavení poškozeného, nalezneme také více případů náhrady nemajetkové újmy a rozšířeny byly také zvláštní případy vzniku škody (např. škoda způsobená zvířetem nebo škoda způsobená informací nebo radou). Za důležité také považuji zrušení paušálních limitů pro výpočet náhrad za ublížení na zdraví a usmrcení a v neposlední řadě také rozsáhlejší možnosti smluvní limitace.

2.2.3. Předpoklady vzniku odpovědnosti za škodu

Aby mohlo dojít k odpovědnosti za škodu, a tedy k uhrazení náhrady, je potřeba kumulativně splnit určité předpoklady. Jedná se o vznik škody či nemajetkové újmy, protiprávní čin, kauzální nexus a zavinění. První tři jmenované jsou objektivními předpoklady vzniku odpovědnosti za škodu a musí být splněny v každém případě. Zavinění je jako jediné subjektivním předpokladem vzniku odpovědnosti za škodu a není požadováno v každém případě.

2.2.3.1. Vznik škody

Hlavním předpokladem vzniku odpovědnosti za škodu je **způsobení škody**. Jestliže by nedošlo ke vzniku škody, nemůže pak vzniknout ani odpovědnost za škodu. Škodou se dle § 2894 OZ rozumí majetková újma, kterou můžeme vyjádřit penězi.¹³ Výstižnější by ale bylo použít pojem „újma“, jelikož pod něj můžeme podřídít jak majetkovou újmu (škodu), tak i nemajetkovou újmu. Dle § 2894 odst. 1 OZ „*povinnost nahradit jinému újmu zahrnuje vždy povinnost k náhradě újmy na jmění (škody)*“.¹⁴ Oproti tomu z druhého odstavce tohoto ustanovení vyplývá, že

---

¹³ Ust. § 2894 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

¹⁴ Ust. § 2894 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

povinnost odčinit nemajetkovou újmu nastává jen v případě, že to stanovuje zvláštní zákon, nebyla-li tato povinnost výslovně ujednána.¹⁵

U majetkové újmy (škody) je dle § 2951 odst. 1 OZ preferována náhrada škody uvedením do předešlého vztahu, až subsidiárně se použije náhrada škody v penězích.¹⁶ Oproti tomu předchozí právní úprava dávala přednost právě peněžní náhradě. Za škodu je brána jak skutečná škoda, tak i ušlý zisk. Skutečnou škodu na věci judikatura chápe jako takovou újmu, která znamená „*zmenšení majetkového stavu poškozeného oproti stavu před škodnou událostí a která představuje majetkové hodnoty, jež je třeba vynaložit k uvedení věci do předešlého stavu*“.¹⁷ Ušlý zisk je dle judikatury „*ušlým majetkovým prospěchem spočívajícím v nenastalém zvětšení (rozmnožení) majetku poškozeného, které bylo možno důvodně očekávat s ohledem na pravidelný běh věcí, pokud by nebylo došlo ke škodné události*“.¹⁸

Nemajetkovou újmu je jakákoliv jiná újma, která zasahuje do osobnosti člověka. Může postihovat zejména důstojnost a svobodu člověka, dále zasahovat do práva na život, postihnout zdraví, čest, dobré jméno, soukromí atd. Dle § 2951 odst. 2 OZ se nemajetková újma odčiní přiměřeným zadostiučiněním. To se primárně poskytuje v penězích, pokud ho není možné dostatečně zajistit jiným způsobem odčinění újmy.¹⁹ Nemajetkovou újmu pak musí škůdce dle § 2971 OZ nahradit každému, kdo způsobenou újmu důvodně pociťuje jako osobní neštěstí, které není možné odčinit jinak.²⁰

2.2.3.2. Protiprávní čin

Dalším předpokladem je existence protiprávního činu, který můžeme vymezit jako jednání, které není v souladu s objektivním právem. Jedná se určité porušení právní povinnosti. K tomuto porušení může dojít komisivním jednáním, tedy konáním, nebo omisivním jednáním, tedy opomenutím.²¹ Opomenutím může být například

---

¹⁵ Ust. § 2894 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

¹⁶ Ust. § 2951 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

¹⁷ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28.7.2021, sp. zn. 30 Cdo 1409/2021

¹⁸ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 23.8.2007, sp. zn. 25 Cdo 296/2006

¹⁹ Ust. § 2951 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

²⁰ Ust. § 2971 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

²¹ GERLOCH, Aleš. *Teorie práva*. 8. aktualizované vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2021, s. 174

neposkytnutí první pomoci a konáním může být např. srážka chodce při jízdě na červenou.

U tohoto předpokladu je také nutné zmínit, že existují určité okolnosti vylučující protiprávnost a tím je současně vyloučena i odpovědnost. Tyto okolnosti jsou jednání, která by za běžných okolností byla protiprávní, ale při splnění stanovených podmínek protiprávními nejsou. OZ uvádí v § 2905 až § 2908 dvě takové okolnosti – nutnou obranu a krajní nouzi.

Dle § 2905 OZ je jednáním v nutné obraně situace, kdy někdo odvrací od sebe nebo od jiného bezprostředně hrozící nebo trvající protiprávní útok a způsobí přitom útočníkovi újmu. V takové situaci nemá povinnost nahradit způsobenou újmu. Musí být ale splněny určité podmínky – napadenému nemůže hrozit újma jen nepatrná, obrana nesmí být zcela zjevně nepřiměřená a útok musí v dané chvíli bezprostředně hrozit nebo trvat.²²

V § 2906 OZ nalezneme definici krajní nouze: *„kdo odvrací od sebe nebo od jiného přímo hrozící nebezpečí újmy, není povinen k náhradě újmy tím způsobené, nebylo-li za daných okolností možné odvrátit nebezpečí jinak nebo nezpůsobí-li následek zjevně stejně závažný nebo ještě závažnější než újma, která hrozila, ledaže by majetek i bez jednání v nouzi podlehl zkáze. To neplatí, vyvolal-li nebezpečí vlastní vinou sám jednající“*.²³

2.2.3.3. Kauzální nexus

Třetím předpokladem je příčinná souvislost mezi protiprávním jednáním a škodou, nazývaná také jako kauzální nexus. Podstatou je zde to, že způsobená škoda musí být následkem protiprávního jednání. Pokud by k tomuto jednání nedošlo, nenastala by způsobená škoda. Nemusí však jít o jedinou příčinu, stačí, jde-li pouze o jednu z příčin, která se podílí na nepříznivém následku.²⁴ Jestliže však byla škoda způsobena jinou příčinou, odpovědnost za škodu nenastává.

Jakmile se zjistí, že škodu způsobilo dané protiprávní jednání, aplikuje se tzv. teorie adekvátní příčinné souvislosti. Podle této teorie *„je příčinná souvislost dána tehdy,*

---

²² Ust. § 2905 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

²³ Ust. § 2906 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

²⁴ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 19. 12. 2001, sp. zn. 25 Cdo 62/2000

*jestliže je škoda podle obecné povahy, obvyklého chodu věci a zkušeností adekvátním důsledkem protiprávního úkonu nebo škodní události. Současně se musí prokázat, že škoda by nebyla nastala bez této příčiny“.*²⁵ Z judikatury také vyplývá, že příčinná souvislost musí být vždy dostatečně prokázána a nestačí jen pouhá pravděpodobnost.

2.2.3.4. Zavinění

Posledním předpokladem je zavinění, které se od předchozích třech předpokladů výrazně liší, a to tím, že tento předpoklad nemusí být vždy nutně naplněn. Jde totiž o subjektivní předpoklad vzniku odpovědnosti za škodu, podle nějž můžeme rozlišovat, zda jde o subjektivní či objektivní odpovědnost.

Zavinění můžeme definovat jako vnitřní psychický stav k protiprávnímu jednání a vzniklé škodě. Tvoří ho dvě složky – složka vědění a složka volní.²⁶

Složka vědění zahrnuje to, zda škůdce věděl, že svým jednáním může způsobit danou škodu nebo to vzhledem ke svému postavení a situaci vědět měl a mohl. Volní složka spočívá ve vůli škůdce způsobit nepříznivý následek, tedy zda chtěl škodu způsobit, případně zda byl alespoň srozuměn s tím, že ji může způsobit či nikoliv. Podle těchto složek rozlišujeme, zda jde o jednání úmyslné či nedbalostní. Toto dělení občanské právo přejímá z trestního zákoníku.

Úmysl se dělí na:

- Přímý úmysl (*dolus directus*) – škůdce věděl, že danou škodu způsobí nebo že ji může způsobit a chce ji způsobit.
- Nepřímý úmysl (*dolus eventualis*) – škůdce věděl, že danou škodu způsobit může a pokud se tak stane, je s tím srozuměn.²⁷

Úmysl je považován za závažnější formu zavinění. Oba typy úmyslu vyžadují složku volní a jestliže tato složka chybí, nejde o úmysl, ačkoli o nedbalost.

Nedbalost trestní právo dělí na:

---

²⁵ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28.4.2020, sp. zn. 30 Cdo 3405/2019

²⁶ GERLOCH, Aleš. *Teorie práva*. 8. aktualizované vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2021, s. 203

²⁷ GERLOCH, Aleš. *Teorie práva*. 8. aktualizované vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2021, s. 203-204

- Vědomou nedbalost (culpa luxuria) – škůdce věděl, že může způsobit škodu, avšak bez přiměřeného důvodu předpokládal, že se tak nestane.
- Nevědomou nedbalost (culpa negligentia) – škůdce nevěděl, že může způsobit škodu, ačkoli to vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům vědět měl a mohl.²⁸

Kromě nedbalosti vědomé a nevědomé se v teorii dle míry její intenzity rozlišuje i nedbalost hrubá (culpa lata), lehká (culpa levis), příp. nejlehčí (culpa levissima).²⁹

Hrubou nedbalost můžeme považovat za zvláštní druh nedbalosti, která může být nejen nedbalostí vědomou, ale i nevědomou. Dle judikatury je považována za nedbalost nejvyšší intenzity, jedná se o „*neobyčejné zanedbání nutné péle a opatrnosti, které se dopouští jen člověk obzvlášť neopatrný nebo lehkomyšlný, který nedbá ani toho stupně opatrnosti, jehož jsou schopni i lidé méně způsobilí než člověk prostředních schopností*“.³⁰ OZ zmiňuje hrubou nedbalost v § 2898, který nepovoluje vyloučení nebo omezení povinnosti nahradit újmu, jestliže je způsobena mj. hrubou nedbalostí.³¹ Dále se s ní můžeme setkat v § 2971, kde je zakotveno porušení důležité povinnosti z hrubé nedbalosti jako zvláštní kvalifikovaná okolnost, která zakládá povinnost k náhradě nemajetkové újmy.³²

Občanský zákoník presumuje zavinění ve formě nedbalosti, konkrétně v ustanovení § 2911, kde říká, že pokud škůdce zaviní poškozenému škodu porušením zákonné povinnosti, bude se to považovat za zavinění z nedbalosti.³³ V následujícím paragrafu se můžeme dočíst, že za nedbalostí jednání je považována i situace, kdy škůdce nejedná tak, jak je to možné od osoby průměrných vlastností v soukromém styku důvodně očekávat.³⁴

2.2.4. Pojištění odpovědnosti

Pojištění odpovědnosti je souhrn právních vztahů osob, kterých se toto pojištění týká. Jde tedy o právní vztahy pojištěného, pojistitele a poškozeného. V případě

²⁸ CHMELÍK, Jan, František NOVOTNÝ a Simona STOČESOVÁ. *Trestní právo hmotné: Obecná část*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2016, s. 60

²⁹ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 17.12.2014, sp. zn. 23 Cdo 2702/2012

³⁰ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 17.12.2014, sp. zn. 23 Cdo 2702/2012

³¹ Ust. § 2898 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

³² Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15.7.2021, sp. zn. 25 Cdo 64/2021

³³ Ust. § 2911 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

³⁴ Ust. § 2912 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

sjednání pojištění odpovědnosti „*má pojištěný právo, aby za něho pojistitel v případě pojistné události nahradil poškozenému škodu, popřípadě i jinou újmu, vznikla-li povinnost k náhradě pojištěného*“.³⁵ Občanský zákoník se pojištění odpovědnosti věnuje mezi § 2861 a § 2867.

Pojištěný sjednává pojištění odpovědnosti za tím účelem, aby se vyvaroval nahrazení škody, případně jiné újmy, kterou způsobil třetí osobě (poškozenému). V takové situaci za pojištěného přebírá odpovědnost pojistitel, který tak nese povinnost nahradit poškozenému škodu, či jinou újmu. Z toho můžeme vyvodit, že toto pojištění má ochrannou funkci.³⁶

Obecně lze veškerá pojištění podle účelu sjednání dělit na pojištění škodová a obnosová. Pojištění odpovědnosti patří do kategorie pojištění, která jdou sjednat pouze jako pojištění škodové. Jeho účelem je vyrovnat úbytek majetku vzniklého v důsledku pojistné události, v tomto případě jde o závazek pojištěného škůdce nahradit škodu či jinou újmu.³⁷ Naopak pojištění obnosové se uzavírá za účelem získání předem domluveného obnosu, kdy je pojistitel povinen poskytnout jednorázové nebo opakované plnění ve sjednaném rozsahu.³⁸ Příkladem pojištění, které lze sjednat pouze jako obnosové, je životní pojištění.

2.2.5. Vymezení základních pojmů

Aby bylo možné pochopit danou problematiku, považuji za stěžejní vysvětlit základní pojmy z oblasti pojišťovacího práva, jelikož se budou prolínat celou prací.

- *Pojistitel, pojistník, pojištěný, oprávněná osoba a obmyšlený*

Pojistník a pojistitel jsou osoby, které pojistku uzavřely, v praxi označovány jako smluvní strany. **Pojistitel** je osoba, která se zavazuje vůči pojistníkovi poskytnout jemu nebo třetí osobě pojistné plnění v případě vzniku pojistné události. Zákon č. 159/1999 Sb., o pojišťovnictví, namísto pojmu pojistitel používá pojem

---

³⁵ KARFÍKOVÁ, Marie, Vladimír PŘIKRYL a Roman VYBÍRAL. Pojišťovací právo. 2. přepracované vydání. Praha: Leges, 2018, s. 353

³⁶ KARFÍKOVÁ, Marie, Vladimír PŘIKRYL a Roman VYBÍRAL. Pojišťovací právo. 2. přepracované vydání. Praha: Leges, 2018, s. 353.

³⁷ KARFÍKOVÁ, Marie, Vladimír PŘIKRYL a Roman VYBÍRAL. Pojišťovací právo. 2. přepracované vydání. Praha: Leges, 2018, s. 353.

³⁸ KARFÍKOVÁ, Marie, Vladimír PŘIKRYL a Roman VYBÍRAL. Pojišťovací právo. 2. přepracované vydání. Praha: Leges, 2018, s. 317

pojišťovna. **Pojistník** je osoba, která s pojistitelem pojistnou smlouvu uzavřela, která se zavazuje platit pojistiteli pojistné. Před uzavřením pojistné smlouvy ho OZ označuje jako tzv. zájemce o pojištění.

Dalšími účastníky pojištění jsou pojištěný, oprávněná osoba a obmyšlený.

Pojištěný je „osoba, na jejíž život, zdraví, majetek nebo odpovědnost nebo jinou hodnotu pojistného zájmu se pojištění vztahuje“.³⁹ Ve většině případů to je osoba shodná s pojistitelem, ale může jít i o jiné osoby, v jejichž prospěch se pojistná smlouva uzavírá, např. o děti, manželku atd.

Oprávněnou osobou je „ta osoba, které v důsledku pojistné události vznikne právo na pojistné plnění“.⁴⁰

Obmyšleným je osoba, které vznikne právo na pojistné plnění v případě, že pojistník zemře. Tuto osobu si určuje pojistník.

- *Pojistná smlouva, pojistka, pojistné podmínky, pojistné*

Pojistná smlouva je dvoustranné právní jednání, ve kterém se „pojistitel zavazuje vůči pojistníkovi poskytnout jemu nebo třetí osobě pojistné plnění, nastane-li nahodilá událost krytá pojištěním (pojistná událost), a pojistník se zavazuje zaplatit pojistiteli pojistné“.⁴¹ Je-li pojištění ujednáno alespoň na jeden rok, musí být uzavřena písemnou formou.⁴²

Pojistku můžeme definovat jako potvrzení o skutečnosti, že pojistník uzavřel pojistnou smlouvu. Náležitosti pojistky jsou zakotveny v ustanovení § 2777 OZ, a to pro obě formy uzavření pojistné smlouvy.

Definici **pojistných podmínek** nalezneme v zákoně č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví, ale zjednodušeně jde o smluvní podmínky, které zpracovává pojišťovna pro uzavírání pojistných smluv. Typicky v nich nalezneme údaje o vzniku, trvání a zániku pojištění, výluky z pojištění, vymezení pojistné události, způsob, jak se bude určovat rozsah pojistného plnění a jeho splatnost atd.

---

³⁹ Ust. § 2766 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

⁴⁰ Ust. § 2770 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

⁴¹ Ust. § 2758 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

⁴² Ust. § 2758 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Pojistné je peněžní částka, kterou pojistník platí pojistiteli po dobu trvání pojištění, jeho výši stanovuje pojistitel. Z vybraných pojistných pak pojišťovna může vyplácet pojistná plnění. Nastane-li pojistná událost, může pojistník od pojišťovny získat i mnohem vyšší částku, než kterou do té doby zaplatil na pojistném. Ne vždy ale pojistník získá nějakou částku zpět, jelikož k pojistné události za celou dobu trvání pojištění nemusí vůbec dojít.

- *Pojistná událost a škodná událost*

Pojistnou událost definuje OZ v § 2758 odst. 1, kde říká, že jde o nahodilou událost krytou pojištěním. Jde tedy o událost, na kterou se pojištění vztahuje a se kterou je spojena povinnost pojistitele poskytnout pojistné plnění.⁴³

Škodná událost je skutečnost, ze které vznikla škoda a která by mohla být důvodem vzniku práva na plnění.⁴⁴ Tyto dva instituty bývají velmi úzce provázány.

- *Pojistné nebezpečí, pojistné riziko*

Pojistným nebezpečím se rozumí možná příčina vzniku pojistné události. Jde o určitý stav či děj, který může vést ke vzniku pojistné události, např. požár, vichřice, vloupání, úraz či nemoc.⁴⁵

Pojistné riziko představuje pravděpodobnost vzniku pojistné události, kterou vyvolá pojistné nebezpečí. Spočívá v posouzení a vyhodnocení pravděpodobnosti, že dojde k pojistné události, právě z konkrétního pojistného nebezpečí.⁴⁶

- *Pojistný zájem*

Pojistný zájem je v § 2761 OZ definován jako „*oprávněná potřeba ochrany před následky pojistné události*“.⁴⁷ Konkrétně může jít např. o zájem na vlastním životě, zdraví či majetku, ale i o zájem na ochranu hodnot osob blízkých.

---

⁴³ KARFÍKOVÁ, Marie, Vladimír PŘIKRYL a Roman VYBÍRAL. Pojišťovací právo. 2. přepracované vydání. Praha: Leges, 2018, s. 281

⁴⁴ KARFÍKOVÁ, Marie, Vladimír PŘIKRYL a Roman VYBÍRAL. Pojišťovací právo. 2. přepracované vydání. Praha: Leges, 2018, s. 281

⁴⁵ KARFÍKOVÁ, Marie, Vladimír PŘIKRYL a Roman VYBÍRAL. Pojišťovací právo. 2. přepracované vydání. Praha: Leges, 2018, s. 281

⁴⁶ KARFÍKOVÁ, Marie, Vladimír PŘIKRYL a Roman VYBÍRAL. Pojišťovací právo. 2. přepracované vydání. Praha: Leges, 2018, s. 281

⁴⁷ Ust. § 2761 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

3. Odpovědnost z provozu motorového vozidla

Jak již bylo zmíněno v přechozí kapitole, odpovědnost za škodu z provozu dopravních prostředků je dle OZ považována za zvláštní druh odpovědnosti za škodu.

Od obecné odpovědnosti se liší tím, že je potřeba splnit méně podmínek – musí zde dojít ke vzniku škody, ta musí být vyvolána zvláštní povahou provozu dopravního prostředku a mezi nimi musí existovat příčinná souvislost. Není zde tedy potřeba protiprávní jednání, ani zavinění, z čehož můžeme snadno vyvodit, že jde o odpovědnost objektivní. Jelikož je zde mnoho faktorů, které mohou vést ke způsobení škody, jako např. technický stav dopravního prostředku, nepřiměřená rychlost, zkušenost a opatrnost řidiče, ale i různé nahodilé události, se kterými se můžeme běžně potkat, je nutné, aby se provozovatel nemohl tak snadno vyvinut z této odpovědnosti prokázáním, že z jeho strany nedošlo k protiprávnímu jednání. Poškození díky tomu, že se nemusí prokazovat zavinění ve formě porušení zákona provozovatelem, mohou rychleji získat náhradu škody.

Zakotvení tohoto druhu odpovědnosti nalezneme v ustanovení § 2927 odst. 1 OZ který říká, že *„kdo provozuje dopravu, nahradí škodu vyvolanou zvláštní povahou tohoto provozu. Stejnou povinnost má i jiný provozovatel vozidla, plavidla nebo letadla, ledaže je takový dopravní prostředek poháněn lidskou silou.“*⁴⁸ Z druhého odstavce tohoto § vyplývá, že ke zproštění se povinnosti nahradit škodu nemůže dojít, jestliže byla škoda způsobena okolnostmi, které mají původ v provozu. V ostatních případech se může provozovatel odpovědnosti zprostit, jestliže prokáže, že škodě nemohl zabránit, ani kdyby vynaložil veškeré úsilí.⁴⁹

3.1. Vymezení základních pojmů

3.1.1. Provozovatel

Otázka toho, kdo je provozovatelem, je poměrně složitá, protože vždy není úplně snadné určit, kdo je takovou osobou. Stanovení provozovatele je důležité z důvodu náhrady škody, jelikož právě provozovatel je osoba, která je odpovědna za škodu způsobenou provozem dopravního prostředku.

---

⁴⁸ Ust. § 2927 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

⁴⁹ Ust. § 2927 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Pojem provozovatele nenalezneme přímo vysvětlený v OZ, ustanovení § 2930 pouze říká, že pokud není možné provozovatele určit, je jím vlastník dopravního prostředku.⁵⁰ Tento paragraf nám právě pomáhá v případě, že určení provozovatele není tak jednoduché. Můžeme si však pomoci v zákonu č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, který provozovatele silničního vozidla definuje v § 2 odst. 15 jako „osobu, která je v registru silničních vozidel zapsána jako vlastník tohoto vozidla, není-li jako jeho provozovatel v registru silničních vozidel zapsána osoba jiná“.⁵¹

V souvislosti s tím je potřeba vysvětlit si rozdíl mezi vlastníkem a provozovatelem. Vlastníkem je jednoduše osoba, která si vozidlo koupila, které vozidlo patří. Tato osoba pak může s vozidlem jakkoliv disponovat, může ho prodat či zapůjčit. Nemusí být však vždy shodná s provozovatelem, může totiž disponici s vozidlem převést na jinou osobu, typickým příkladem této situace jsou leasingové společnosti. Vlastník vozu se vždy zapisuje do velkého technického průkazu. Provozovatel vozu je osoba, které vlastník povolil s vozem disponovat a jezdit s ním, můžeme ho považovat za držitele vozu. Tato osoba se o vozidlo sama stará, sama činí náklady na jeho provoz, hradí tedy palivo, opravy apod. Údaje o provozovateli se zapisují do malého technického průkazu. Jak vlastník, tak i provozovatel, se zapisují do registru řidičů. Někoho by také mohla napadnout otázka, komu např. přijde pokuta za zvýšenou rychlost. Odpověď je jednoduchá, půjde o provozovatele, jelikož on má auto ve své dispozici.

OZ vymezuje ještě zvláštní situaci, kdy je dopravní prostředek dán do opravy. V takovém případě se za provozovatele považuje ten, kdo převzal dopravní prostředek k opravě.⁵² Tato osoba je pak odpovědná i za škodu.

Abych to shrnula, za provozovatele nelze považovat automaticky vlastníka vozidla. V mnoha případech bude vlastník i provozovatel jedna a ta samá osoba, ale jak již bylo řečeno, jsou i jiné situace. Za provozovatele nejde považovat např. ani osobu, která auto řídí na základě jeho vypůjčení od provozovatele.

---

⁵⁰ Ust. § 2930 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

⁵¹ Ust. § 2 odst. 15 zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla)

⁵² Ust. § 2928 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Ovšem ne ve všech situacích hradí škodu způsobenou dopravním prostředkem provozovatel, odpovědnost zde může přejít i na jiné osoby. Takovou osobou může být ten, kdo použije dopravního prostředku bez vědomí nebo proti vůli provozovatele. Tato osoba hradí škodu v plné výši. Pokud mu však provozovatel užití dopravního prostředku umožnil z nedbalosti, pak musí škodu nahradit s ním společně a nerozdílně.⁵³ Příkladem zde může být situace, kdy rodič nechá ve své nepřítomnosti vůz společně s klíčem volně přístupný svému mladistvému potomkovi s tím, že nepředpokládá, že by mohl vozidlo použít k jízdě. Mladistvý tak však učiní, způsobí škodu, a v takovém případě rodič odpovídá za škodu společně s mladistvým.

3.1.2. Provoz dopravního prostředku

Dalším pojmem, který činí určité problémy, je provoz vozidla. Skutečnost, zda je vozidlo v provozu, má zásadní význam pro právo vlastníka či provozovatele na vyplacení pojistného plnění z povinného ručení. Definici provozu nenajdeme ani v zákoně č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů, přestože „provoz vozidla“ obsahuje už ve svém názvu, ale ani v jiných právních předpisech tuto definici nenalezneme. S objasněním se tedy musíme obrátit na judikaturu, která je poměrně rozsáhlá.

Na začátek je nutné zmínit judikaturu Nejvyššího soudu Slovenské socialistické republiky, který provoz definoval takto: *„Motorové vozidlo je v provozu nejen tehdy, když se pohybuje, ale také tehdy, když sice stojí, ale v chodu je jeho motor. Provozem motorového vozidla je také příprava k jízdě a bezprostřední výkony po ukončení jízdy, jakož i výkony potřebné k udržování vozidla. Už samo uvedení motoru do chodu patří k provozu motorového vozidla bez ohledu na to, zda se vozidlo uvede do pohybu a zda ne, zda se to stalo na silnici, případně na jiném prostranství veřejnosti přístupném nebo ještě v garáži, a zda motor uvedl do chodu sám provozovatel nebo jeho pracovník. Mezi okolnosti mající původ v provozu patří i nedostatky či vady materiálu, i nepoznatelné.“*⁵⁴

---

⁵³ Ust. § 2929 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

⁵⁴ Rozsudek Nejvyššího soudu Slovenské socialistické republiky ze dne 27. 10. 1971, sp. zn. 1 Cz 42/71

Z vnitrostátní judikatury je důležitý také rozsudek NS ze dne 18. 3. 2015, týkající se provozu motorového vozidla při jeho odstavení v kolejišti. V něm se dočteme, že motorové vozidlo je v provozu i v případě, že selháním řidiče je pro ostatní účastníky provozu vytvořena překážka představující bezprostřední nebezpečí kolize. Není zde důležité, zda je v okamžiku vzniku škody motor takového vozidla v chodu nebo zda se vozidlo bezprostředně před vznikem škody stalo nepojízdným.⁵⁵ Za selhání řidiče je považováno jakékoliv volní i mimovolní chování, které souvisí se vznikem škody. Může se jednat jak o úmyslné jednání (sebevražedný pokus, útok vozidlem či záměrné poškození vozidla), tak i nedbalostní jednání, při kterých dochází k běžným nehodám, způsobených porušením pravidel silničního provozu, případně i nezaviněná jednání, jako např. nezvládnutí složité dopravní situace nebo různé zdravotní problémy.⁵⁶

Další rozsudek NS ze dne 31. 8. 2017 se týká samovznícení vozidla. NS judikoval, že závada na elektroinstalaci automobilu stojícího v garáži, která měla za následek vznícení vozu a následný požár celého objektu, zakládá objektivní odpovědnost provozovatele vozidla za škodu, která byla způsobena zvláštní povahou provozu motorového vozidla ve smyslu § 427 zákona č. 40/1964 Sb.⁵⁷

Posledním příkladem z české judikatury uvedu rozsudek NS ze dne 18. 2. 2015, týkající se vyprošťování kombajnu traktorem. Zde bylo judikováno, že škoda, která byla způsobena tahem traktoru, který vyprošťoval kombajn zapadlý na poli, byla vyvolána právě zvláštní povahou provozu vozidla ve smyslu § 427 zákona č. 40/1964 Sb.⁵⁸

Přejdeme-li k evropské judikatuře, zásadní jsou zejména tři rozsudky SDEU. Prvním z nich je rozsudek SDEU ve věci C-162/13 ze 4. 9. 2014, ve které řidič traktoru couval s valníkem do stodoly, přičemž srazil jinou osobu ze žebříku. Tento rozsudek pojem „provoz vozidla“ definoval jako „*jakékoliv použití vozidla, které odpovídá jeho obvyklé funkci*“.⁵⁹

Druhým důležitým rozsudkem je rozsudek z Portugalska, který se věnuje případu zabití osoby traktorem, ke kterému došlo převrácením traktoru při práci na poli.

---

⁵⁵ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 18. 3. 2015, sp. zn. 25 Cdo 3925/2013

⁵⁶ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 18. 3. 2015, sp. zn. 25 Cdo 3925/2013

⁵⁷ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 8. 2017, sp. zn. 25 Cdo 3485/2016

⁵⁸ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 18. 2. 2015, sp. zn. 25 Cdo 272/2013

⁵⁹ Věc C-162/13: Rozsudek Soudního dvora (třetího senátu) ze dne 4. září 2014

SDEU se zde vyjádřil k pojmu „provoz vozidel“ směrnice 2009/103/ES tak, že se nevztahuje na situaci, kdy byl při nehodě zainteresován zemědělský traktor, který při vzniku nehody nesloužil jako dopravní prostředek, nýbrž jeho hlavní funkcí bylo získávání hnací síly nezbytné k pohonu čerpadla herbicidního postřikovače.⁶⁰

Posledním relevantním v této problematice je případ, ke kterému došlo při převrhnutí vojenského kolového vozidla v prostoru, který byl určen pro pásová vozidla. Převrhnutím došlo ke zranění osoby. SDEU se vyjádřil k čl. 3 zmiňované směrnice tak, že má být vykládán v tom smyslu, že „brání takové vnitrostátní právní úpravě, která umožňuje, aby škody vzniklé při řízení motorových vozidel na komunikacích a pozemcích, které nejsou „způsobilé k provozu“, s výjimkou komunikací a pozemků, které sice za tímto účelem způsobilé nejsou, jsou však „běžně používané“, byly vyloučeny z pokrytí povinným pojištěním.“⁶¹

V důsledku rozhodovací praxe SDEU se Evropská komise rozhodla začlenit definici pojmu „provoz vozidel“ do zmiňované směrnice jako „jakékoli použití takového vozidla, obvykle určeného k tomu, aby sloužilo jako dopravní prostředek, které odpovídá jeho obvyklé funkci, a to bez ohledu na vlastnosti vozidla a bez ohledu na terén, ve kterém je motorové vozidlo provozováno, a na to, zda vozidlo stojí, nebo je v pohybu“.⁶²

Tato definice byla ještě upřesněna pozměňovacím návrhem přijatým Evropským parlamentem dne 13. února 2019 tak, aby se pojem provoz vozidla vztahoval jen na případy, kdy ke škodě dojde v souvislosti s provozem vozidla jako dopravního prostředku a to tak, že provozem vozidla je: „jakékoli použití takového vozidla v provozu, které je v době nehody v souladu s funkcí vozidla jakožto dopravního prostředku, a to bez ohledu na vlastnosti vozidla a bez ohledu na terén, ve kterém je motorové vozidlo provozováno, a na to, zda vozidlo stojí, nebo je v pohybu“.⁶³

---

⁶⁰ Věc C-514/16: Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 28. listopadu 2017

⁶¹ Věc C-334/16: Rozsudek Soudního dvora (šestého senátu) ze dne 20. prosince 2017

⁶² Důvodová zpráva návrhu směrnice Evropského Parlamentu a Rady ze dne 24. 5. 2018, kterou se mění směrnice Evropského Parlamentu a Rady 2009/103/ES ze dne 16. září 2009 o pojištění občanskoprávní odpovědnosti z provozu motorových vozidel a kontrole povinnosti uzavřít pro případ takové odpovědnosti pojištění.

⁶³ Pozměňovací návrhy přijaté Evropským parlamentem dne 13. února 2019 k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/103/ES ze dne 16. září 2009 o pojištění občanskoprávní odpovědnosti z provozu motorových vozidel a kontrole povinnosti uzavřít pro případ takové odpovědnosti pojištění (COM(2018)0336 – C8-0211/2018 – 2018/0168(COD)). Dostupné z:

https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2019-0110_CS.pdf?redirect

3.2. Liberace

Zásadním ustanovením pro zproštění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem dopravních prostředků je § 2927 odst. 2 OZ, který říká, že ke zproštění nemůže dojít v případě, že byla škoda způsobena okolnostmi, které mají původ v provozu. Povinnosti k náhradě škody se provozovatel zproští, jestliže prokáže, že by škodě nezabránil ani při vynaložení veškerého úsilí, které lze požadovat.⁶⁴

Liberačním důvodem je zde tedy prokázání, že škodě nemohl zabránit, ani kdyby vynaložil veškeré úsilí, které je od něj možné požadovat. Důkazní břemeno leží na straně provozovatele. Blíže je to objasněno v důvodové zprávě k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 168/1999 Sb. a další související zákony, kde je přiblíženo, že jde o objektivní kategorii, kde se posuzuje zejména úroveň aktuálního stavu techniky – „*ve vztahu ke každému možnému provozovateli podle toho, jak je možné události předejít, nikoliv subjektivně posuzováno k jeho konkrétním podmínkám*“.⁶⁵ Může jít o neodvratitelnou událost, která přichází zásahem zvenčí, např. přírodní událost (zemětřesení, povodeň apod.), jednání jiné osoby či zvířete.⁶⁶ Jak již bylo řečeno, k liberaci však nemůže dojít za situace, že škoda byla způsobena okolnostmi majícími původ v povaze provozu.

Důležité ve věci liberace je také usnesení NS České socialistické republiky ze dne 23. 11. 1983, ve kterém je popsán vztah prokazování splnění liberačního důvodu ze strany osoby odpovědné za škodu způsobenou provozem dopravního prostředku a prokázání podmínek odpovědnosti ze strany poškozeného. NS zde říká, že osoba, která způsobila škodu, nemusí prokazovat splnění liberačního důvodu, pokud poškozený neprokáže podmínky odpovědnosti. Skutečnost, že škůdce naplnění liberačního důvodu netvrdí či neprokazuje, nenahrazuje povinnost poškozeného, aby prokázal všechny podmínky odpovědnosti podle § 427 zákona č. 40/1964 Sb.

67

---

⁶⁴ Ust. § 2927 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

⁶⁵ Důvodová zpráva k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla) a další související zákony, dostupná z: https://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Navrh_2015_Duvodova-zprava-Pojisteni-odpovednosti.pdf

⁶⁶ Zpráva Nejvyššího soudu České socialistické republiky ze dne 23. 11. 1983, sp. zn. Cpj 10/83

⁶⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 2. 2011, sp. zn. 25 Cdo 4861/2010

Je potřeba také definovat okolnosti, které mají původ v provozu, jež vylučují liberaci z odpovědnosti za škodu způsobenou zvláštní povahou dopravního prostředku. Za takové okolnosti je považováno např. selhání nebo nedostatek činnosti osob použitých v provozu, nedostatky nebo vady materiálu (včetně vad skrytých), nebo technický stav dopravního prostředku.⁶⁸ V takových situacích se provozovatel nemůže vyvinut z odpovědnosti za škodu, a to i přesto, že na vznik škody neměl vliv, nemohl jejímu vzniku nijak zamezit.

3.3. Spoluzpůsobení si újmy poškozeným

Jak již vyplývá z názvu podkapitoly, újmu poškozenému nemusí způsobit jen sám škůdce, může na tom mít podíl i sám poškozený. Obecně je tato situace zakotvena v ustanovení § 2918 OZ, nicméně v souvislosti škody vyvolané zvláštní povahou dopravního provozu je důležitá judikatura NS.

V usnesení ze dne 26. 1. 2010 NS judikoval, že v situaci, kdy zavinění poškozeného bylo výlučnou příčinou škody, která byla vyvolána zvláštní povahou dopravního provozu, se provozovatel zcela zproští odpovědnosti za škodu a škoda přechází v plném rozsahu na poškozeného.⁶⁹

Usnesení NS ze dne 31. 3. 2011 souvisí s předchozím tvrzením, a ještě ho doplňuje o to, že v takové situaci nedochází ke zproštění odpovědnosti provozovatele z tzv. liberačního důvodu, ale kvůli tomu, že zde chybí příčinná souvislost mezi okolnostmi, za kterou žalovaný objektivně odpovídá, a vznikem újmy na straně poškozeného.⁷⁰

NS se dále také zabýval případem, ve kterém chodec přecházel mimořádně vytíženou čtyřproudovou komunikací na červenou, přičemž byl sražen vozidlem. Došel zde k závěru, že chodec si újmu v plném rozsahu způsobil sám.⁷¹

Zajímavý je také rozsudek NS, který se věnuje špatně zvolenému typu autosedačky. Judikoval zde, že v případě použití neodpovídajícího typu autosedačky nehraje roli

---

⁶⁸ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 3. 2011, sp. zn. 25 Cdo 948/2010

⁶⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 1. 2010, sp. zn. 25 Cdo 2800/2007

⁷⁰ Usnesení NS ze dne 31. 3. 2011, sp. zn. 25 Cdo 983/2009

⁷¹ Usnesení NS ze dne 29. 8. 2018, 25 Cdo 1787/2018 (C 18019)

při posouzení míry spoluúčasti poškozeného jen jeho podíl na vzniku škodní události, ale i jeho podíl na vzniku škody.⁷²

3.4. Střet provozů

Za zmínku také určitě stojí pojem střet provozů, kterým se zabývá ustanovení § 2932 OZ. Toto ustanovení říká, že jestliže dojde ke střetu provozů dvou či více provozovatelů, vypořádání proběhne podle jejich účasti na způsobení škody.⁷³ Jestliže jeden z účastníků střetu není provozovatelem, pak se jeho uplatnění nároku na náhradu řídí § 2927 OZ a odpovědnost dle § 2910 OZ.

Od střetu provozů je nutné odlišit střet dopravních prostředků, kdy střet provozů je pojmem širším. Ke střetu provozů nemusí vždy dojít kolizí dvou či více dopravních prostředků, i když to tak ve většině případů bývá. Dle judikatury ke střetu provozů může dojít např. i uniknutím kapaliny z jednoho dopravního prostředku, na níž havaruje jiný dopravní prostředek, dále také třeba při škodě vzniklé oslněním druhým vozidlem nebo vymrštěním kamene.⁷⁴

Střetem provozů dopravních prostředků je i náraz jedoucího vozidla do vozidla stojícího, které řidič uvedl do klidu nebo s nímž přerušil jízdu, ale v případě potřeby byl schopný zasáhnout, z čehož vyplývá, že s tímto vozidlem nepřestal být účastníkem silničního provozu.⁷⁵ Pokud však dojde ke střetu dopravního prostředku, který je v provozu, s dopravním prostředkem, jež v provozu není (např. z důvodu odstavení či zaparkování), pak se nejedná o střet provozů ve smyslu § 2932 OZ.

NS se také věnoval způsobu vypořádání při střetu provozů. Při hodnocení míry účasti obou provozovatelů na způsobení škody se musí posuzovat jednotlivé skutkové okolnosti daného střetu, jež byly jeho hlavními příčinami, ve vzájemné souvislosti z hlediska jejich důležitosti pro způsobení škody.⁷⁶

V této problematice považují za důležité usnesení NS řešící odpovědnost za střet v případě přednosti v jízdě. NS zde vyslovil tři důležité okolnosti. Pokud řidič

---

⁷² Rozsudek NS ze dne 29. 11. 2017, sp. zn. 25 Cdo 4463/2017 (C 17219)

⁷³ Ust. § 2932 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

⁷⁴ Stanovisko Nejvyššího soudu SR ze dne 23. 11. 1983, sp. zn. Cpj 10/83 (Rc 3/1984)

⁷⁵ Rozsudek Nejvyššího soudu České socialistické republiky ze dne 31. 5. 1974, sp. zn. 2 Cz 10/74

⁷⁶ Rozsudek NS ze dne 29. 5. 2003, sp. zn. 25 Cdo 974/2002 (C 1961)

přijíždějící na křižovatku z vedlejší silnice nedá přednost řidiči na silnici hlavní, pak odpovědnost nese zcela řidič přijíždějící z vedlejší silnice. Jiná situace však nastává, pokud řidič jedoucí na hlavní silnici výrazně překročí maximální povolenou rychlost, čímž podstatně ztíží nebo znemožní vjezd do křižovatky řidiči ze silnice vedlejší. V takovém případě není vyloučena odpovědnost či spoluodpovědnost řidiče na hlavní silnici za možnou srážku. Pokud překročení rychlosti bude natolik výrazné (např. o více než 70 %), bude se jednat o porušení důležité povinnosti uložené řidiči motorového vozidla právními předpisy (§ 18 odst. 4 zák. č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších právních předpisů), jelikož takové porušení může velmi často způsobit velmi reálné nebezpečí pro lidský život a zdraví.⁷⁷

---

⁷⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 10. 2004, sp. zn. 5 Tdo 1173/2004

4. Pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla

V dnešní době si už téměř nikdo nedokáže představit život bez dopravních prostředků, jelikož jsou velkým pomocníkem, zejména z hlediska úspory času. Každý, kdo nějaký dopravní prostředek používá, se pokouší o co největší bezpečnost jízdy. Snaží se chránit jak svůj majetek, tak i svůj život a zdraví. K dopravním nehodám však i tak dochází velmi často a člověk se s nimi může setkat i bez svého zavinění a bez ohledu na své řidičské schopnosti. Důsledkem dopravních nehod dochází k rozsáhlým škodám, které běžný člověk není schopen zaplatit ze svých finančních prostředků. A právě kvůli tomu dochází k uzavírání pojištění motorových vozidel, mezi která patří povinné ručení a havarijní pojištění.

Pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla (v praxi označované často jako povinné ručení – POV) patří mezi skupinu neživotních pojištění. Konkrétně jde o povinné smluvní pojištění, jehož uzavření vyplývá ze zákonné povinnosti. Povinné ručení slouží k úhradě škody, kterou řidič vozidla způsobí třetím osobám. Neuhrazují se jím tedy škody, které řidič způsobí sám sobě, ale pouze škody, které způsobí ostatním.

4.1. Právní úprava

Úprava pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla v České republice prošla rozsáhlým vývojem, než dospěla do současné podoby.

4.1.1. Stručný nástin historického vývoje

Jelikož postupem času došlo k technickému rozvoji v oblasti dopravy, bylo nutné vzhledem k novým dopravním prostředkům upravit odpovědnost za škodu, ke které mohlo dojít jejich provozem. Z počátku docházelo ke škodám zejména v železniční dopravě, tudíž právní úprava se v prvopočátku věnovala této oblasti.

Prvním právním předpisem na našem území, který se blíže věnoval úpravě pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou motorovým vozidlem, byl zákon č. 162/1908 ř. z., o ručení za škody z provozování jízdních silostrojů (automobilů), který doplňoval rakouský občanský zákoník z roku 1811 (ABGB), ve kterém se vycházelo z principu odpovědnosti za zavinění. Oproti tomu právě automobilový

zákon z roku 1908 zavedl odpovědnost za následek, aniž by se posuzovalo zavinění.⁷⁸

V roce 1932 byl vydán zákon č. 198/1932, o dopravě motorových vozidel (tzv. malý automobilový zákon), který stanovil výši pojistné částky pro všechny druhy motorových vozidel na základě nařízení vlády.⁷⁹ Na tento zákon o 3 roky později navázal zákon č. 81/1935 Sb., o jízdě motorovými vozidly, označovaný jako tzv. velký automobilový zákon, který zakotvil pojištění odpovědnosti za škodu z provozu všech motorových vozidel, která podléhala zápisu v registru motorových vozidel, jako pojištění povinně smluvní. Tento zákon také zřídil tzv. Fond pro podporu při úrazech motorovými vozidly, ze kterého se vyplácela odškodnění osobám, které byly zraněny motorovým vozidlem, avšak škodu jim nemohla nahradit odpovědná osoba.⁸⁰

V poválečném období byl přijat zákon č. 56/1950 Sb., o provozu na veřejných silnicích, který upravil oblast pojištění odpovědnosti z provozu vozidla jako zákonné pojištění. Všechny osoby odpovědné za provoz vozidla byly pojištěny u národního podniku – Československé pojišťovny. Tímto zákonem byl zrušen Fond pro podporu při úrazech motorovými vozidly.⁸¹

Posledním předchůdcem současného zákona je zákon č. 12/1991 Sb., o bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích, dle kterého bylo pojištění stále ve formě zákonného pojištění. Tento režim byl zrušen až současným zákonem, který přešel na princip povinného smluvního pojištění.⁸²

4.1.2. Současná právní úprava

V současné době je nejdůležitějším dokumentem upravujícím povinné ručení zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti

---

⁷⁸ KAZDA, Petr. Zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla: komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2016, s. 3

⁷⁹ SCHELLE, K., HRADEC, M. Historie právní úpravy pojišťovnictví. Praha: Eurolex Bohemia, 2006, s. 82-83

⁸⁰ JANDOVÁ, Lucie. Zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla: komentář. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019, s. 4

⁸¹ JANDOVÁ, Lucie. Zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla: komentář. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019, s. 5

⁸² JANDOVÁ, Lucie. Zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla: komentář. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019, s. 5

z provozu vozidla), který je zákonem speciálním k občanskému zákoníku. To vyplývá i z jeho ustanovení § 1 odst. 3, který stanovuje, že pokud tento zákon některé věci neupravuje, pak se subsidiárně použijí ustanovení občanského zákoníku.⁸³

Nejvýraznější změnou byl přechod režimu tohoto pojištění. Z pojištění zákonného se přešlo na povinné smluvní pojištění. Výhodou zákonného pojištění byla skutečnost, že pojištění vznikalo na základě zákonem předvídané skutečnosti – uvedením vozidla do provozu. Poskytování pojištění bylo jednoduché, jelikož celá správa pojištění byla svěřena jediné instituci, kterou byla Česká pojišťovna. Přechodem na povinné smluvní pojištění však došlo ke vzniku konkurenčního prostředí v této oblasti. V současné době si tak pojistitel může sám zvolit, u jaké pojišťovny pojištění sjedná. Další předností současného režimu je také přístup k pojistníkům, jelikož je možné lépe ohodnotit pojistné riziko v konkrétním případě a stanovit výši pojistného podle mnoha parametrů, které se odvíjí od konkrétního pojistníka.⁸⁴

Zákonem byla také zřízena Česká kancelář pojistitelů, která je profesní organizací pojistitelů, kteří mohou na území České republiky provozovat pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla. Hlavním úkolem kanceláře je správa garančního fondu, ze kterého jsou poškozeným hrazeny škody, které byly způsobeny nepojištěným vozidlem, které pak po viníkovi následně vymáhá. Od roku 2014 spravuje též fond zábrany škod, do něhož pojišťovny odvádí 3 % z přijatého pojistného. Do jeho působnosti patří také provoz informačního střediska pro poškozené, sjednávání hraničního pojištění, ale plní i mnoho dalších funkcí, které jsou vymezeny v ustanovení § 18 odst. 2 OdpVoz.⁸⁵

Zákon o povinném ručení prošel v průběhu let mnoha novelami, reagujícími zejména na komunitární právo. Musel se přizpůsobit první až páté motorové směrnici, které vydala Evropská unie. Tato legislativa byla následně publikována formou směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/103/ES ze dne 16. září 2009

---

⁸³ Ust. § 1 odst. 3 zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla)

⁸⁴ JANDOVÁ, Lucie. Zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla: komentář. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019, s. 5-6

⁸⁵ O České kanceláři pojistitelů. *Česká kancelář pojistitelů* [online]. Praha: Česká kancelář pojistitelů, 2023 [cit. 2023-02-22]. Dostupné z: <https://www.ckp.cz/o-nas/o-ckp>

o pojištění občanskoprávní odpovědnosti z provozu motorových vozidel a kontrole povinnosti uzavřít pro případ takové odpovědnosti pojištění. Tato harmonizace měla zejména zjednodušit a zlepšit podmínky získání pojistné ochrany i odpovídající náhrady škody způsobené provozem vozidla osobami tímto provozem poškozenými.⁸⁶

Zákon byl novelizován v podstatě každým rokem, ale to je poměrně logické vzhledem k vývoji v dopravě, počtu dopravních prostředků na pozemních komunikacích a také k počtu dopravních nehod, kdy hodnota dopravních prostředků a následné výše škod jsou každým rokem stále vyšší.

4.2. Pojistná smlouva

Jak již bylo řečeno, v ČR došlo s účinností od 1. 1. 2000 ke změně ze zákonného pojištění na povinné smluvní pojištění.

Ke vzniku pojištění dochází uzavřením pojistné smlouvy mezi pojistníkem a pojistitelem. Na rozdíl od dobrovolného smluvního pojištění se toto pojištění neuzavírá na základě vůle smluvních stran, ale na základě zákonné povinnosti. Tato povinnost vyplývá z § 3 odst. 2 zákona o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla (dále jen OdpVoz), a to pro vlastníka tuzemského vozidla nebo řidiče cizozemského vozidla, pokud tento zákon nestanoví jinak.⁸⁷

Pojistitel má povinnost uzavřít pojistnou smlouvu v případě, že návrh na její uzavření není v rozporu s OdpVoz, zákonem upravujícím pojistnou smlouvu nebo s pojistnými podmínkami pojistitele. V některých situacích může dojít i k odchýlení od OdpVoz, nesmí tím však dojít ke snížení či omezení nároků poškozeného, které vyplývají z práva na náhradu újmy z pojištění odpovědnosti z provozu vozidla.⁸⁸

---

⁸⁶ KARFÍKOVÁ, Marie, Vladimír PŘIKRYL a Roman VYBÍRAL. Pojišťovací právo. 2. přepracované vydání. Praha: Leges, 2018, s. 368-369

⁸⁷ Ust. § 3 odst. 2 zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla)

⁸⁸ Ust. § 3 odst. 1 zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla)

Jakmile je pojistná smlouva uzavřena, pojistitel má povinnost vydat pojistiteli zelenou kartu.⁸⁹ Ta je v Evropě jediným mezinárodně uznávaným dokladem o existenci pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla. Díky zelené kartě může řidič vozidla vstoupit a provozovat vozidla na území cizího státu, aniž by musel sjednávat hraniční pojištění.⁹⁰

Nezbytné náležitosti pojistné smlouvy jsou stanovené v ustanovení § 3 odst. 4 OdpVoz. Jedná se o určení pojistitele a pojistníka a údaje o vozidle, dobu trvání pojištění, limit pojistného plnění, výši pojistného, jeho splatnost a způsob jeho placení a formu a místo oznámení škodné události. Jestliže je pojištění odpovědnosti provozováno formou dočasného poskytování služeb, pak musí obsahovat rovněž adresu bydliště nebo místa podnikání, anebo sídlo škodního zástupce.⁹¹

4.3. Rozsah pojištění

Rozsah pojištění je zakotven v § 6 OdpVoz – „vztahuje se na každou osobu, která je povinna nahradit újmu způsobenou provozem vozidla uvedeného v pojistné smlouvě“.⁹² Z toho můžeme vyvodit, že pokud dojde k uzavření pojistné smlouvy k určitému vozidlu, pak se toto pojištění vztahuje na jakoukoliv osobu, která provozem tohoto vozidla způsobí újmu jiné osobě. Zjednodušeně řečeno, toto pojištění se vztahuje na kohokoliv, kdo takové vozidlo řídí – nemusí jím být pouze vlastník či provozovatel vozidla, ale i kdokoliv jiný.

Ustanovení § 6 OdpVoz s účinností od 1. 1. 2014 správně reaguje na Nový občanský zákoník, jelikož hovoří o náhradě újmy, mezi kterou patří jak újma na

---

⁸⁹ Ust. § 3 odst. 3 zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla)

⁹⁰ Zelená karta. *Česká kancelář pojistitelů* [online]. Praha: Česká kancelář pojistitelů, 2023 [cit. 2023-02-22]. Dostupné z: <https://www.ckp.cz/o-povinnem-ruceni/zelena-karta>

⁹¹ Ust. § 3 odst. 4 zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla)

⁹² Ust. § 6 zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla)

jmění (škoda), tak i nemajetková újma. Předchozí OZ používal pouze jediný pojem odškodnitelné újmy – pojem škoda.⁹³

Pojistitel je dle § 6 odst. 2 OdpVoz povinen nahradit poškozenému za pojištěného nároky na náhradu újmy na majetku (škody), na zdraví nebo usmrcení, ušlý zisk a účelně vynaložené náklady spojené s právním zastoupením při uplatňování nároků poškozeného. Je zde však podmínka, že poškozený svůj nárok uplatnil, prokázal a ke škodné události došlo v době trvání pojištění, s výjimkou jeho přerušení.⁹⁴

Pojistitel poskytuje poškozenému plnění v rozsahu a výši podle občanského zákoníku. Toto plnění se hradí v penězích, nejvýše však do limitu pojistného plnění, které je určeno ve sjednané pojistné smlouvě.⁹⁵

Pojištění odpovědnosti neplatí pouze na území ČR, ale i na území jiných států, které pojistitel vyznačí na zelené kartě. Nemusí se jednat pouze o území všech členských států a dalších států uvedených v seznamu států, který stanoví ministerstvo vyhláškou, ale i o území jiných států, podmínkou je zde jejich označení na zelené kartě.⁹⁶

4.4. Limity pojistného plnění

Limitem pojistného plnění se dle §3a odst. 1 OdpVoz rozumí „*nejvyšší hranice plnění pojistitele při jedné škodné události*“.⁹⁷

Limity pojistného plnění jsou podle vzniklé újmy rozčleněny do dvou kategorií, kde je však shodná minimální částka 35 000 000 Kč. Tyto limity musí být rozčleněny i v pojistné smlouvě.

---

⁹³ JANDOVIÁ, Lucie. Zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla: komentář. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019, s. 93

⁹⁴ HRADEC, Milan. Pojištění odpovědnosti z provozu motorového vozidla. Teorie vs. praxe. Transport magazín. 2018, (3), s. 20

⁹⁵ Ust. § 6 odst. 2, 3 zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla)

⁹⁶ Ust. § 6 odst. 5,6 zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla)

⁹⁷ Ust. § 3a odst. 1 zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla)

První kategorií je újma vzniklá ublížením na zdraví nebo usmrcením, kde se minimální výše vztahuje na každého zraněného nebo usmrceného (včetně náhrady nákladů vynaložených na péči hrazenou z veřejného zdravotního pojištění a regresního nároku). Druhou kategorií jsou náklady spojené s péčí o zdraví zraněného zvířete, škodami na věci a ušlým ziskem, kde už není řešen počet poškozených. Minimální výše limitu pojistného plnění u účelně vynaložených nákladů spojených s právním zastoupením při uplatňování těchto nároků stanoven není.⁹⁸

Jak vyplývá ze zákona, 35 milionů korun je minimum, pojišťovny však nabízejí mnohem vyšší limity pojistného plnění. Každá pojišťovna má většinou více variant, ve kterých minimální výši 35 milionů Kč často ani nenabízejí. Nejčastěji nabízí varianty 50/100/200 milionů Kč, ale například u Generali České pojišťovny je možné zvolit limit pojistného krytí až do výše 300 milionů korun.⁹⁹ Obecně se doporučuje sjednat pro své auto variantu s limitem alespoň 50 milionů korun.

4.5. Statistická data

V této části se budu věnovat některým zajímavým datům týkajících se nejen povinného ručení, ale i dopravních nehod, jelikož spolu tato data souvisí. Pokud by nedocházelo k dopravním nehodám, nedocházelo by ani ke vzniku škod, které se pak hradí z POV a HAV.

Dle databáze České kanceláře pojistitelů se rok 2022 stal určitým mezníkem, jelikož k datu 31. 12. 2022 bylo povinné ručení v České republice uzavřeno poprvé v historii k více než 9 milionům vozidlům. Oproti loňskému roku přibylo necelých 194 000 takových pojištění. Nejvíce povinných ručení bylo sjednáno u Generali České pojišťovny, konkrétně 2 197 764, zhruba o 574 000 méně lidí pak sjednalo pojištění u pojišťovny Kooperativa a třetí místo v nejvíce sjednaných pojištěních obsadila Česká podnikatelská pojišťovna, kde bylo POV uzavřeno k téměř 1 456 500 vozidlům. Z této databáze můžeme také vyvodit, že v ČR

---

⁹⁸ Srov. § 3a odst. 2 a § 6 odst. 2 zákona č. 168/1999 Sb., o odpovědnosti z provozu vozidla, ve znění pozdějších předpisů

⁹⁹ Povinné ručení. *Generali Česká pojišťovna* [online]. Praha: Generali Česká pojišťovna, 2023 [cit. 2023-02-22]. Dostupné z: <https://www.generaliceska.cz/povinne-ruzeni>

můžeme POV momentálně sjednat u 12 pojišťoven.¹⁰⁰ Mezi ty známější patří dále také např. Allianz pojišťovna, ČSOB pojišťovna, Uniqa pojišťovna nebo Direct pojišťovna.

Nesmíme však zapomenout na to, že existuje stále ještě mnoho vozidel, která toto pojištění sjednané nemají. Tento údaj bohužel ČKP k roku 2022 nezveřejnila, ovšem v roce 2021 nepojištěných aut v ČR bylo 149 000 a rok předtím 161 000.¹⁰¹ Věřím tedy, že i v roce 2022 se číslo pohybovalo okolo 150 000.

Za další velmi zajímavá data považuji data o nehodách v silniční dopravě. Tyto data vychází z databáze Českého statistického úřadu. V roce 2022 chybí ještě údaje za poslední kvartál roku, uvedu tedy souhrnná data k roku 2021. V roce 2021 došlo k 99 332 dopravním nehodám, při nichž bylo zraněno nebo usmrceno 18 156 osob. Usmrcených osob, tedy osob, které zemřely na místě, při převozu do nemocnice nebo nejpozději do 30 dnů, bylo 532. V databázi nalezneme i počet nehod, které byly zaviněny pod vlivem alkoholu. Bez ohledu na to, zda je zavinil řidič, chodec, cyklista či jiná osoba, tak takových nehod bylo celkem 4 452. Zajímavým faktem je také to, že od roku 1980 bylo nejvíce nehod způsobeno v roce 1999, kdy jejich počet dosahoval téměř 226 000.¹⁰²

---

¹⁰⁰ Počet pojištěných vozidel v databázi ČKP. *Česká kancelář pojistitelů* [online]. Praha: Česká kancelář pojistitelů, 2023 [cit. 2023-02-22]. Dostupné z: <https://www.ckp.cz/statistiky/pocet-pojistenych-vozidel>

¹⁰¹ ČKP: Počet pojištěných vozidel se blíží 9 milionům. *OPojištění.cz* [online]. Praha: oPojištění.cz, 2023 [cit. 2023-02-22]. Dostupné z: <https://www.opojisteni.cz/pojistny-trh/ckp-pocet-pojistenych-vozidel-se-blizi-9-milionum/c:22249/>

¹⁰² Nehody v dopravě – časové řady: Tab. 2 Nehody v silniční dopravě. *Český statistický úřad* [online]. Praha: Český statistický úřad, 2023 [cit. 2023-02-22]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/nehody_v_doprave_casove_rady

5. Havarijní pojištění

Havarijní pojištění, v praxi označované jako HAV, patří mezi dobrovolná pojištění, u něhož nemáme povinnost k jeho uzavření jako u povinného ručení. Je tedy zcela na každém jednotlivci, zda toto pojištění pro své vozidlo sjedná. Určitě je rozumné sjednat ho u novějšího vozidla, jelikož jeho oprava by mohla být dražší. Naopak u staršího vozidla se havarijní pojištění již nevyplatí. Jakousi pomyslnou hranicí staří vozidla, u něhož se uzavření havarijního pojištění vyplatí, je přibližně 6-7 let.¹⁰³

Od povinného ručení se liší také tím, že se nevztahuje na škody, které provozem vozidla způsobíme ostatním, ale na škody na vlastním vozidle. Dalším rozdílem je také možnost výběru rizik, před kterými se chceme chránit.

Pojištění může být sjednáno ke všem vozidlům, která mají platný technický průkaz a českou registrační značku, výjimkou jsou pouze historická vozidla.¹⁰⁴ Sjednává se na základě pojistné částky, která může být tzv. „novou cenou“, tj. cenou nového vozidla při jeho pořízení, nebo se může jednat o tzv. „obecnou cenu“, tedy cenu, za níž koupíme již starší vozidlo. V této ceně je odražena amortizace, ujeté kilometry, stáří vozidla a případně i jeho nadstandardní výbava.¹⁰⁵

Jedná se o pojištění škodové, k němuž je možné sjednat další doplňková pojištění, o kterých však bude pojednáváno v následující kapitole.

5.1. Pojistná rizika

Jak již bylo řečeno, havarijní pojištění se vztahuje na škody na našem vozidle. Nemusí jít pouze o škody způsobené vlastním zaviněním, ale i škody vzniklé takovým jednáním či událostí, které nemůžeme ovlivnit.

Konkrétně se vztahuje na škody vzniklé:

- havárií,
- živelní událostí,
- odcizením a

---

¹⁰³ HRADEC, Milan. Havarijní pojištění. Transport magazín. 2015, (4), s. 23

¹⁰⁴ HRADEC, Milan. Havarijní pojištění. Transport magazín. 2015, (4), s. 22

¹⁰⁵ HRADEC, Milan. Havarijní pojištění. Transport magazín. 2015, (4), s. 23

- vandalismem.

V případě sjednání pojištění s rizikem havárie pojišťovna při vzniku škody vyplatí náhradu škody, kterou si způsobíme havárií na vlastním vozidle. Jestliže havárii zavíní jiná osoba, pak je na nás, zda náhradu škody uplatníme z našeho havarijního pojištění, či z povinného ručení viníka nehody.¹⁰⁶ Havárii se rozumí poškození nebo zničení vozidla, ke kterému může dojít náhlým působením vnějších mechanických sil. Typicky jde o střet, náraz, pád, nebo také poškození vozidla zvířetem.¹⁰⁷

Dalším rizikem krytým havarijním pojištěním jsou živelní události. Škody vznikají nahodilým působením přírodních fyzikálních sil, které není možné ovlivnit. Jedná se o vichřice, krupobití, záplavy, úder blesku, sesuv půdy, zemětřesení a další živly.¹⁰⁸

Třetím rizikem, před kterým kryje havarijní pojištění je odcizení. Za odcizení se považuje krádež, loupež nebo neoprávněné užívání vozidla.¹⁰⁹

Posledním základním rizikem je vandalismus, který můžeme definovat jako úmyslné jednání třetí osoby, kterým dochází k poškození nebo zničení vozidla nebo jeho části.¹¹⁰

V případě, že vozidlo odcizí či poškodí neznámý pachatel, je nutné zavolat Policii ČR a sepsat o tom policejní protokol.¹¹¹

U většiny pojišťoven bývá součástí havarijního pojištění též základní asistenční služba, která bývá zdarma po celé Evropě. V případě nehody, poškození či odcizení vozidla se tak každý může obrátit na pojišťovnu, u které má HAV sjednané.

---

¹⁰⁶ HRADEC, Milan. Havarijní pojištění. *Transport magazín*. 2015, (4), s. 23

¹⁰⁷ Sdružené pojištění vozidel: Všeobecné pojistné podmínky VPPPMV-R-11/2022. *Generali Česká pojišťovna* [online]. Praha: Generali Česká pojišťovna, 2023 [cit. 2023-03-02]. Dostupné z: https://www.generaliceska.cz/documents/20183/122618/6.10.001_11-22_v04.pdf/06cf19b2-53cf-4db9-b78e-fcb1f960b3f7

¹⁰⁸ Soubor pojistných podmínek pro pojištění vozidel. *Kooperativa* [online]. Praha: Kooperativa pojišťovna [cit. 2023-03-02]. Dostupné z: <https://www.koop.cz/file/edee/dokumenty/pojisteni-vozidel-zakladni-dokumenty/va-124-soubor-vozidla.pdf>

¹⁰⁹ Soubor pojistných podmínek pro pojištění vozidel. *Kooperativa* [online]. Praha: Kooperativa pojišťovna [cit. 2023-03-02]. Dostupné z: <https://www.koop.cz/file/edee/dokumenty/pojisteni-vozidel-zakladni-dokumenty/va-124-soubor-vozidla.pdf>

¹¹⁰ Soubor pojistných podmínek pro pojištění vozidel. *Kooperativa* [online]. Praha: Kooperativa pojišťovna [cit. 2023-03-02]. Dostupné z: <https://www.koop.cz/file/edee/dokumenty/pojisteni-vozidel-zakladni-dokumenty/va-124-soubor-vozidla.pdf>

¹¹¹ HRADEC, Milan. Havarijní pojištění. *Transport magazín*. 2015, (4), s. 23

5.2. Varianty pojištění

Havarijní pojištění můžeme sjednat více způsoby. Buďto si můžeme sami zvolit jednotlivá rizika, před kterými chceme být chráněni, nebo můžeme zvolit variantu All risk.¹¹²

Ideální variantou je samozřejmě sjednání pojištění v rozsahu All risk, které poskytuje komplexní ochranu. Tato varianta tedy zahrnuje ochranu před nebezpečím havárie, živelní události, vandalismu či odcizení.¹¹³ Výjimkou jsou pouze výluky, které jsou stanoveny v pojistných podmínkách pojistitele, případně v pojistné smlouvě.

Druhá varianta spočívá na tzv. stavebnicovém principu, ve které si sami vybereme, před kterými jednotlivými riziky chceme být chráněni.¹¹⁴ Můžeme si například zvolit ochranu pouze před havárií a živly nebo pouze před jedním konkrétním rizikem. Pojištění proti ochraně před jednotlivými riziky může být levnější, protože kryje většinou méně rizik. To je však současně i nevýhodou, jelikož poskytuje nižší ochranu.

5.3. Cena HAV

Na cenu havarijního pojištění má vliv mnoho faktorů. Pojišťovny stanovují cenu HAV podle vybraných pojistných rizik, podle vlastností vozidla, např. jeho stáří, značky atd., dále jsou podstatné také údaje o pojistníkovi a několik dalších faktorů.

Zásadní vliv na cenu má samozřejmě množství rizik, před kterými chceme být chráněni. Jestliže nám stačí ochrana pouze před jedním rizikem, např. havárií, pak je pojištění samozřejmě levnější. Pokud zvolíme ochranu před více riziky, případně komplexní ochranu před všemi riziky, pak bývá pojištění dražší. Nicméně v případě sjednání varianty All risk bývá poskytnuta často sleva, jelikož zpracování takové smlouvy je pro pojišťovnu méně náročné, a tak i levnější.¹¹⁵

---

¹¹² HRADEC, Milan. Havarijní pojištění. Transport magazín. 2015, (4), s. 24

¹¹³ HRADEC, Milan. Havarijní pojištění. Transport magazín. 2015, (4), s. 24

¹¹⁴ HRADEC, Milan. Havarijní pojištění. Transport magazín. 2015, (4), s. 24

¹¹⁵ HRADEC, Milan. Havarijní pojištění. Transport magazín. 2015, (4), s. 23

Dalším podstatným faktorem majícím vliv na cenu pojištění je spoluúčast, které se budu více věnovat v následující části. Čím vyšší bude spoluúčast, tedy čím více se bude pojistník podílet na úhradě škody, tím nižší bude cena pojištění.¹¹⁶

Z vlastností vozidla hraje podstatnou roli druh vozidla. Cena se odlišuje podle toho, zda jde o automobil, motocykl, nákladní vozidlo či jiný druh vozidla. Důležitým faktorem je také stáří vozidla a jeho cena. Čím novější a dražší vozidlo bude, tím dražší bude i pojištění. Důvodem jsou dražší náhradní díly, čímž se zvyšuje riziko pojišťovny.¹¹⁷ Vliv na cenu má i značka vozidla, jelikož některé značky mají dražší náhradní díly a jsou také častěji kradené. Dražší bývají například vozy značky Škoda nebo Volkswagen.¹¹⁸ Dále také pojišťovny zajímá účel používání vozidla, tedy zda slouží k podnikání, převozu osob nebo pouze pro osobní účely.¹¹⁹

Vliv na cenu mají také údaje o pojistníkovi, zejména jeho věk a místo bydliště. Čím mladší pojistník je, tím dražší pojištění bude. Jestliže pojistník bydlí v menším městě či vesnici, pak bude pojištění levnější, jelikož zde provoz není tak hustý a je zde menší pravděpodobnost vzniku škody. S osobou pojistníka souvisí i počet bonusů, které získává za měsíce bez škodné události. Čím více bonusů máte, tím je pak levnější pojištění.¹²⁰

Pojišťovny nabízí také mnohé slevy. Například u pojišťovny Kooperativa může pojistník získat slevu právě za zmiňovanou jízdu bez nehod (až 50 %), za lepší zabezpečení vozidla (až 20 %), za využívání smluvních partnerů (10 %), za využívání dalších smluv u Kooperativy (až 6 %) nebo také za roční frekvenci placení pojištění (5 %).¹²¹

---

¹¹⁶ Havarijní pojištění all risk. *YesPojisteni.cz* [online]. Praha: Fabrika ads, 2023 [cit. 2023-03-01]. Dostupné z: <https://www.yespojisteni.cz/2018/10/havarijni-pojisteni-all-risk/>

¹¹⁷ Co ovlivňuje cenu havarijního pojištění. *Srovnator* [online]. Praha: PFP, 2023 [cit. 2023-03-01]. Dostupné z: <https://www.srovnator.cz/jak-se-pocita-havarijni-pojisteni/>

¹¹⁸ Havarijní pojištění all risk. *YesPojisteni.cz* [online]. Praha: Fabrika ads, 2023 [cit. 2023-03-01]. Dostupné z: <https://www.yespojisteni.cz/2018/10/havarijni-pojisteni-all-risk/>

¹¹⁹ Kooperativa havarijní pojištění. *YesPojisteni.cz* [online]. Praha: Fabrika ads, 2023 [cit. 2023-03-01]. Dostupné z: <https://www.yespojisteni.cz/2022/11/kooperativa-havarijni-pojisteni/>

¹²⁰ Havarijní pojištění all risk. *YesPojisteni.cz* [online]. Praha: Fabrika ads, 2023 [cit. 2023-03-01]. Dostupné z: <https://www.yespojisteni.cz/2018/10/havarijni-pojisteni-all-risk/>

¹²¹ Kooperativa havarijní pojištění. *YesPojisteni.cz* [online]. Praha: Fabrika ads, 2023 [cit. 2023-03-01]. Dostupné z: <https://www.yespojisteni.cz/2022/11/kooperativa-havarijni-pojisteni/>

Většina pojišťoven také nabízí slevu za online sjednání pojištění. Často bývá poskytnuta také sleva, pokud se u jedné pojišťovny sjedná současně povinné ručení i havarijní pojištění.

5.4. Spoluúčast

Nedílnou součástí havarijního pojištění je také již zmiňovaná spoluúčast. Ta představuje částku, kterou se podílíme na náhradě škody. Sjedná se jako procentuální podíl z výše pojistného plnění, nebo bývá stanovena jako určitá částka, např. 5 000 Kč.¹²² Každé pojišťovna nabízí různé možnosti procentuální spoluúčasti, ale většinou se pohybuje v rozmezí 1-30 %, u kterých bývá současně vždy stanovena minimální částka – např. že u 5% spoluúčasti činí minimální hodnota 5 000 Kč.

Spoluúčast si můžeme jednoduše vysvětlit na konkrétním případu. Jestliže si spoluúčast v pojistné smlouvě sjednáme na 10 % a škoda bude činit 200 000 Kč, pak budeme muset ze svého zaplatit 10 % z této částky, tedy 20 000 Kč. Zbylých 180 000 Kč nám vyplatí pojišťovna.

Jestliže je výše pojistného plnění menší než spoluúčast, pak se oprávněné osobě pojistné plnění neposkytuje.¹²³

5.5. Pojistné plnění a výluky z pojištění

Jestliže dojde k pojistné události, oprávněná osoba získává nárok na pojistné plnění. V případě poškození vozidla je poskytnuto pojistné plnění ve výši nákladů, které je potřeba vynaložit na opravu vozidla. V případě totální škody nebo odcizení vozidla se poskytuje pojistné plnění ve výši obvyklé ceny vozidla před pojistnou událostí. Od této částky se samozřejmě odečte spoluúčast. Pojistné plnění se poskytuje jen do výše pojistné částky nebo limitu pojistného plnění.¹²⁴

---

¹²² HRADEC, Milan. Havarijní pojištění. *Transport magazín*. 2015, (4), s. 24

¹²³ Sdružené pojištění vozidel: Všeobecné pojistné podmínky VPPPMV-R-11/2022. *Generali Česká pojišťovna* [online]. Praha: Generali Česká pojišťovna, 2023 [cit. 2023-03-02]. Dostupné z: https://www.generaliceska.cz/documents/20183/122618/6.10.001_11-22_v04.pdf/06cf19b2-53cf-4db9-b78e-fcb1f960b3f7

¹²⁴ Soubor pojistných podmínek pro pojištění vozidel. *Kooperativa* [online]. Praha: Kooperativa pojišťovna [cit. 2023-03-02]. Dostupné z: <https://www.koop.cz/file/edee/dokumenty/pojisteni-vozidel-zakladni-dokumenty/va-124-soubor-vozidla.pdf>

V některých případech však nevzniká právo na pojistné plnění, jelikož se na ně havarijní pojištění nevztahuje. Každá pojišťovna má tyto výjimky (zvané výluky) zakotvené v pojistných podmínkách daného produktu.

Nejčastěji mezi tyto výluky patří situace, kdy ke škodě dojde následkem trvalého vlivu provozu, např. běžným opotřebením, korozí apod., nebo vlivem únavy materiálu.¹²⁵

Pojišťovny také neplní v případě, že poškození nebo vady mělo vozidlo již před uzavřením pojistné smlouvy nebo jde o vady výrobní či materiálové.¹²⁶

Dalším důvodem může být samotné zacházení s vozidlem, jelikož se musí správně obsluhovat a musí být činěna jistá údržba. Pojištění se tak nemusí vztahovat např. na škody, které vznikly v důsledku nesprávného řazení, v důsledku použití nevhodných hmot včetně paliva (případně i jejich nedostatku), přehřátím motoru apod.¹²⁷

Dále jsou samozřejmě vyloučeny škody, které si na vozidle pojistník, pojištěný, či jiná osoba uplatňující právo na pojistné plnění způsobil úmyslným jednáním nebo opomenutím.¹²⁸

Při vzniku škody nárok na pojistné plnění nevzniká také v případě, že vozidlo řídila osoba, která nemá příslušné řidičské oprávnění nebo která není k řízení vozidla zdravotně nebo odborně způsobilá.¹²⁹

---

¹²⁵ Soubor pojistných podmínek pro pojištění vozidel. *Kooperativa* [online]. Praha: Kooperativa pojišťovna [cit. 2023-03-02]. Dostupné z: <https://www.koop.cz/file/edee/dokumenty/pojisteni-vozidel-zakladni-dokumenty/va-124-soubor-vozidla.pdf>

¹²⁶ Soubor pojistných podmínek pro pojištění vozidel. *Kooperativa* [online]. Praha: Kooperativa pojišťovna [cit. 2023-03-02]. Dostupné z: <https://www.koop.cz/file/edee/dokumenty/pojisteni-vozidel-zakladni-dokumenty/va-124-soubor-vozidla.pdf>

¹²⁷ Soubor pojistných podmínek pro pojištění vozidel. *Kooperativa* [online]. Praha: Kooperativa pojišťovna [cit. 2023-03-02]. Dostupné z: <https://www.koop.cz/file/edee/dokumenty/pojisteni-vozidel-zakladni-dokumenty/va-124-soubor-vozidla.pdf>

¹²⁸ Soubor pojistných podmínek pro pojištění vozidel. *Kooperativa* [online]. Praha: Kooperativa pojišťovna [cit. 2023-03-02]. Dostupné z: <https://www.koop.cz/file/edee/dokumenty/pojisteni-vozidel-zakladni-dokumenty/va-124-soubor-vozidla.pdf>

¹²⁹ Soubor pojistných podmínek pro pojištění vozidel. *Kooperativa* [online]. Praha: Kooperativa pojišťovna [cit. 2023-03-02]. Dostupné z: <https://www.koop.cz/file/edee/dokumenty/pojisteni-vozidel-zakladni-dokumenty/va-124-soubor-vozidla.pdf>

Výše jmenované situace jsou pouze nejběžnějšími výlukami, ale v pojistných podmínkách jich nalezneme mnohem více a u každé pojišťovny se mohou lišit.

6. Doplnková pojištění k POV a HAV

Jak již bylo zmíněno v předchozí kapitole, k povinnému ručení a havarijnímu pojištění lze sjednat také doplnková pojištění. Ta poskytují rozsáhlejší ochranu před mnohými riziky.

V případě, že někdo nechce pro své vozidlo sjednávat havarijní pojištění, je možné k povinnému ručení sjednat pouze některé z doplňkových pojištění, která často bývají součástí HAV. Jedná se o připojištění proti odcizení, živelní připojištění nebo připojištění pro případ poškození vozidla zvířetem. Tato pojištění tedy bývají doplňkem povinného ručení.

Každá pojišťovna opět nabízí různá připojištění, v samostatných podkapitolách se budu věnovat těm, které lze sjednat jak k POV, tak i k HAV (výjimečně pouze k HAV) u většiny pojišťoven.

6.1. Pojištění skel

V případě sjednání tohoto doplňkového pojištění pojišťovna uhradí náklady na výměnu nebo ochranu skel. Pojištění je možné často sjednat ve dvou variantách – buďto si můžeme pojistit pouze čelní sklo, nebo současně s ním i všechna výhledová skla ve voze. Většina pojišťoven do výhledových skel zahrnuje pouze obvodová skla, některé pojišťovny jako např. Kooperativa tam však zahrnují i střešní skla a zrcadlová skla zpětných zrcátek.¹³⁰

U pojištění se vybírá pojistný limit, který se v každé pojišťovně též liší. Např. ČSOB pojišťovna má limit až 50 000 Kč, Generali Česká pojišťovna až 100 000 Kč a Kooperativa pojišťovna dokonce až 500 000 Kč. Některé pojišťovny nabízejí pojištění bez spoluúčasti, některé pojišťovny určitou spoluúčast mají.

Jelikož výměna skla je poměrně nákladná záležitost, toto připojištění se určitě vyplatí sjednat. Minimálně alespoň pojištění čelního skla, jelikož poškození tohoto skla bývá velmi častou škodou na vozidle.

---

¹³⁰ Pojištění skel vozidla. *Kooperativa* [online]. Praha: Kooperativa pojišťovna, 2023 [cit. 2023-03-03]. Dostupné z: <https://www.koop.cz/pojisteni/pojisteni-vozidel/pojisteni-automobilu/skla>

6.2. Úrazové pojištění osob ve vozidle

Dalším možným připojištěním je úrazové pojištění cestujících. Většinou lze sjednat též ve více variantách – buďto pouze pro řidiče vozidla nebo pro všechny cestující.

Toto pojištění se nejčastěji vztahuje na smrt následkem úrazu, trvalé následky úrazu, denní odškodné za dobu léčení úrazu a hospitalizaci v důsledku úrazu. I u tohoto pojištění je možné vybírat z více limitů, je možné zvolit limity základní, nebo i vyšší.¹³¹

6.3. GAP

V případě koupě nového vozidla je rozumné sjednat doplňkové pojištění GAP. U nových aut je totiž ta nevýhoda, že jakmile upustí autosalon, klesá jejich tržní cena. Pojištění GAP řeší tuto situaci v případě odcizení nebo totálního poškození vozidla, jelikož kryje rozdíl mezi obvyklou cenou vozidla v době pojistné události a pořizovací cenou vozidla.¹³²

Pojištění bývá zpravidla uzavíráno na dobu 3 let, kdy je právě rozdíl mezi pořizovací a tržní cenou nejvýraznější. Je možné ho uzavřít jako doplňkové pojištění pouze k havarijnímu pojištění.¹³³

Pro lepší pochopení si to můžeme vysvětlit na konkrétním případu. Zakoupíme si nový automobil za pořizovací cenu 450 000 Kč a sjednáme k němu havarijní pojištění s připojištěním GAP. Za rok nám však automobil někdo odcizí a po nahlášení pojistné události pojistitel určí tržní cenu vozu na 300 000 Kč. Spoluúčast u HAV máme sjednanou na 10 %, takže z havarijního pojištění nám bude vyplaceno 270 000 Kč a právě zbylých 180 000 Kč bude vyplaceno z pojištění GAP.

---

¹³¹ Úrazové pojištění osob ve vozidle. *ČPP* [online]. Praha: Česká podnikatelská pojišťovna, 2023 [cit. 2023-03-03]. Dostupné z: <https://www.cpp.cz/pojisteni-vozidel/doplnekova-pojisteni/urazove-pojisteni-osob-ve-vozidle-10223>

¹³² Pojištění GAP: K čemu slouží a je pro vás výhodné?. *YesPojisteni.cz* [online]. Praha: Fabrika ads, 2023 [cit. 2023-03-03]. Dostupné z: <https://www.yespojisteni.cz/2022/04/pojisteni-gap/>

¹³³ Pojištění GAP: K čemu slouží a je pro vás výhodné?. *YesPojisteni.cz* [online]. Praha: Fabrika ads, 2023 [cit. 2023-03-03]. Dostupné z: <https://www.yespojisteni.cz/2022/04/pojisteni-gap/>

6.4. Pojištění zavazadel

Pojišťovny dále nabízejí možnost připojistit zavazadla uložená ve vozidle či na motocyklu. Toto pojištění nás chrání před jejich odcizením, poškozením nebo zničením.¹³⁴

V případě pojišťovny Kooperativa toto pojištění platí i pro věci osobní potřeby, sportovní výbavu, demontovatelné vnější nebo vnitřní nosiče, demontovatelné zavazadlové vnější boxy a jejich obsah. Je možné si zde určit limit od 5 000 Kč do 100 000 Kč a spoluúčast zde činí 10 %, minimálně 1 000 Kč. Jako každé pojištění má i své výluky a nevztahuje se např. na cennosti (peníze) a na zavazadla odcizená v noci mezi 22:00 a 6:00.¹³⁵

6.5. Pojištění úhrady nákladů na pronájem náhradního vozidla

V případě, že naše vozidlo se stane nepojízdné z důvodu dopravní nehody, poruchy, poškození živelní událostí či vandalem nebo ho někdo odcizí, pak je dobré mít sjednané toto připojištění. V takové situaci pojišťovna uhradí náklady za nájem náhradního vozidla, v praxi označované jako tzv. půjčovné.¹³⁶ I zde se limity pojistného plnění u každé pojišťovny liší.

6.6. Připojištění asistenčních služeb

Další možnou variantou je rozšířit si asistenční služby pro případ, že se auto porouchá nebo dojde k dopravní nehodě. Základní asistenční služby bývají součástí každého povinného ručení a havarijního pojištění, jde zejména o telefonické poradenství a tlumočení, zajištění mechanika, základní odtah atd. Tuto základní variantu je ale možné rozšířit a pojistit se na vyšší limity a zároveň na více případů. Pojišťovny opět nabízí různé varianty, které obsahují např. odtah vozidla bez limitu

---

¹³⁴ Pojištění zavazadel. *Kooperativa* [online]. Praha: Kooperativa pojišťovna, 2023 [cit. 2023-03-03]. Dostupné z: <https://www.koop.cz/pojisteni/pojisteni-vozidel/pojisteni-automobilu/zavazadla>

¹³⁵ Pojištění zavazadel. *Kooperativa* [online]. Praha: Kooperativa pojišťovna, 2023 [cit. 2023-03-03]. Dostupné z: <https://www.koop.cz/pojisteni/pojisteni-vozidel/pojisteni-automobilu/zavazadla>

¹³⁶ Pojištění nákladů na nájem náhradního vozidla. *ČPP* [online]. Praha: Česká podnikatelská pojišťovna, 2023 [cit. 2023-03-03]. Dostupné z: <https://www.cpp.cz/pojisteni-vozidel/doplňkova-pojisteni/pojisteni-nakladu-na-najem-nahradniho-vozidla-11440>

kilometrů, úschovu nepojízdného vozidla, ubytování v nouzi, úhradu nákladů na cestu zpět, repatriace vozidla ze zahraničí, zajištění náhradního vozidla atd.¹³⁷

6.7. Pojištění právní ochrany

V neposlední řadě si můžeme též sjednat doplňkové pojištění právní ochrany. To nám zajišťuje ochranu oprávněných právních zájmů v souvislosti s pojištěným vozidlem. Pojišťovna v tomto případě zajišťuje právní poradenství a hradí náklady na právní ochranu a současně také hradí soudní poplatky.¹³⁸

Pojištění se vztahuje na mimosmluvní náhradu újmy, tedy uplatňování oprávněných nároků pojištěným, kteří utrpí určitou újmu. Dále se vztahuje na obhajobu pojištěného v přestupkovém nebo trestním řízení v případě, že je vedeno pro trestný čin nebo přestupek spáchaný z nedbalosti. A v poslední řadě jde o ochranu oprávněných právních zájmů pojištěného v oblasti závazkového práva, tedy v situaci, kdy dojde vůči němu k porušení smluvních povinností.¹³⁹

---

¹³⁷ Asistenční služby pro vozidla do 3,5 t. *Kooperativa* [online]. Praha: Kooperativa pojišťovna, 2023 [cit. 2023-03-04]. Dostupné z: <https://www.koop.cz/file/edee/dokumenty/pojisteni-vozidel/asistencni-sluzby-do-kapsy-2-do-35-t-NAHLED-11-2020.pdf>

¹³⁸ Pojištění právní ochrany. *Kooperativa* [online]. Praha: Kooperativa pojišťovna, 2023 [cit. 2023-03-03]. Dostupné z: <https://www.koop.cz/pojisteni/pojisteni-vozidel/pojisteni-automobilu/pojisteni-pravni-ochrany>

¹³⁹ Soubor pojistných podmínek pro pojištění vozidel. *Kooperativa* [online]. Praha: Kooperativa pojišťovna [cit. 2023-03-04]. Dostupné z: <https://www.koop.cz/file/edee/dokumenty/pojisteni-vozidel-zakladni-dokumenty/va-124-soubor-vozidla.pdf>

7. Nároky a povinnosti pojištěných z POV a HAV

V této kapitole se budu věnovat zejména nárokům a povinnostem pojištěných z povinného ručení, jelikož u havarijního pojištění je vlastně pojištěný a poškozený jedna a ta samá osoba.

7.1. Nároky pojištěného z POV

Z pojištění odpovědnosti z provozu vozidla má pojištěný nárok na to, aby za něj pojistitel uhradil poškozenému újmu. To podléhá podmínkám a rozsahu vyplývajícím z občanského zákoníku. Za pojištěného se považuje každý, kdo má povinnost nahradit újmu způsobenou provozem vozidla, které je uvedeno v pojistné smlouvě. Pojištění se nevztahuje pouze na vlastníka vozidla či jeho provozovatele, ale i na opravce nebo jakoukoliv jinou osobu, která vozidlo použije, jestliže ke vzniku újmy dojde v průběhu trvání pojištění, s výjimkou doby jeho přerušení. Pojištěný také musí své nároky na náhradu újmy uplatnit a prokázat.¹⁴⁰

Jednotlivé nároky jsou vymezeny v § 6 odst. 2 OdpVoz, ale jelikož jsem se jimi zabývala již v kapitole 4.3., věnující se rozsahu tohoto pojištění a podrobněji se jimi budu zabývat ještě v následující kapitole, není nutné je zde znovu uvádět. Další nároky pojistitele vůči pojištěnému nalezneme v § 6 odst. 4 OdpVoz, jedná se o náklady vynaložené na zdravotní péči poskytnutou poškozenému a hrazenou z veřejného zdravotního pojištění, regresní nároky předepsané pojištěnému dle zákona o nemocenském pojištění a náklady hasičského záchranného sboru a jednotek dobrovolných hasičů.¹⁴¹

Prvním z nich je právo pojištěného na úhradu uplatněného a prokázaného nároku na náhradu nákladů vynaložených na zdravotní péči hrazenou z veřejného zdravotního pojištění podle zákona upravujícího veřejné zdravotní pojištění

---

¹⁴⁰ KARFÍKOVÁ, Marie, Vladimír PŘÍKRYL a Roman VYBÍRAL. Pojišťovací právo. 2. přepracované vydání. Praha: Leges, 2018, s. 390.

¹⁴¹ Ust. § 6 odst. 4 zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla)

u příslušné zdravotní pojišťovny, pokud zdravotní pojišťovna takové náklady vynaložila. Tento nárok pojištěný uplatňuje vůči pojistiteli.¹⁴²

Obdobné podmínky se uplatní i v případě regresní náhrady předepsané k úhradě pojištěnému podle zákona upravujícího nemocenské pojištění a dále také v případě úhrady nákladů hasičského záchranného sboru nebo jednotek sborů dobrovolných hasičů obce podle § 3a odst. 3. OdpVoz.¹⁴³

Zákon dále v ustanovení § 7 vymezuje i situace, kdy za pojištěného pojistitel nehradí určité nároky. Jedná se např. o újmu, kterou utrpěl řidič vozidla, jehož provozem byla újma způsobena, škodu na vozidle, jehož provozem byla škoda způsobena, újmu vzniklou manipulací s nákladem stojícího vozidla nebo třeba újmu způsobenou provozem vozidla při jeho účasti na organizovaném motoristickém závodu nebo soutěži.¹⁴⁴

7.2. Povinnosti pojištěných z POV

7.2.1. Povinnosti pojištěného vůči pojistiteli

S právem pojištěného na uplatnění svých nároků souvisí i splnění určitých povinností. Jestliže by nějaké povinnosti nedodržel, mohl by se dostat do nepříjemné situace, jelikož by po něm pojistitel mohl požadovat úhradu nároků vyplacených poškozenému. Jednotlivé povinnosti stanoví OdpVoz v ustanovení § 8.

První povinností poškozeného je učinění písemného oznámení o vzniku škodné události bez zbytečného odkladu. Současně musí pojištěný uvést skutkový stav týkající se této události, dále musí předložit příslušné doklady (velký technický

---

¹⁴² Ust. § 6 odst. 4 zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla)

¹⁴³ Ust. § 6 odst. 4 zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla)

¹⁴⁴ Ust. § 7 zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla)

průkaz, řidičský průkaz, doklad o pojištění) a při šetření škodné události musí postupovat v souladu s pokyny pojistitele.¹⁴⁵

Ohlásit škodnou událost je možné několika způsoby, které bývají specifikovány v pojistných podmínkách jednotlivých pojistitelů. Většina pojišťoven se snaží účastníkům škodné události usnadnit jejich situaci a jako možnost ohlášení nabízí online formuláře k ohlášení škody na jejich webové stránce. Další možností je také ohlášení prostřednictvím telefonu, e-mailu, mobilní aplikace nebo osobní ohlášení na pobočce pojistitele, kde se sepisuje písemný záznam.¹⁴⁶

Další povinnost nastává v případě, že bylo vůči pojištěnému uplatněno právo na náhradu újmy. V takové situaci má též oznamovací povinnost vůči pojistiteli.¹⁴⁷ Na rozdíl od § 2862 odst. 1 OZ není pojištěný povinen vyjádřit se ke své povinnosti k náhradě škody či újmy, ale pouze k požadované náhradě a její výši. I přesto je však spolupráce pojištěného s pojistitelem podstatná a je především v zájmu pojištěného kvůli případnému regresivnímu nároku.¹⁴⁸

Pojištěný má také povinnost informovat pojistitele v případě, že bylo v souvislosti se škodnou událostí zahájeno správní nebo trestní řízení. Informovat musí pojistitele též o jeho průběhu a následném výsledku, a to bezodkladně, aby pojistitel mohl využít všech svých procesních práv.¹⁴⁹ Není nutné, aby se jednalo o řízení proti poškozenému, může jít o jakékoliv řízení související se škodnou událostí.¹⁵⁰ Poškozený musí pojistiteli také neodkladně sdělit, že bylo poškozeným uplatněno

---

¹⁴⁵ KAZDA, P., KAZDOVÁ, K. Zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla: Komentář. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-3-7]. ASPI_ID KO168_p11999CZ. Dostupné z: <http://www.aspi.cz/>

¹⁴⁶ KAZDA, P., KAZDOVÁ, K. Zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla: Komentář. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-3-7]. ASPI_ID KO168_p11999CZ. Dostupné z: <http://www.aspi.cz/>

¹⁴⁷ JANDOVÁ, Lucie. Zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla: komentář. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019, s. 254

¹⁴⁸ KAZDA, P., KAZDOVÁ, K. Zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla: Komentář. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-3-7]. ASPI_ID KO168_p11999CZ. Dostupné z: <http://www.aspi.cz/>

¹⁴⁹ KAZDA, P., KAZDOVÁ, K. Zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla: Komentář. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-3-7]. ASPI_ID KO168_p11999CZ. Dostupné z: <http://www.aspi.cz/>

¹⁵⁰ JANDOVÁ, Lucie. Zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla: komentář. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019, s. 255

právo na náhradu újmy u soudu nebo u jiného příslušného orgánu, jestliže se o takové skutečnosti dozví.¹⁵¹

7.2.2. Povinnosti pojištěného vůči poškozenému

Pojištěný nemá povinnosti pouze vůči pojistiteli, určité povinnosti se vztahují i k osobě poškozené. Tyto povinnosti jsou stanoveny v § 8 odst. 3 OdpVoz.

Pojištěný musí pojištěnému na jeho žádost bez zbytečného odkladu poskytnout údaje nezbytné pro uplatnění práva poškozeného na pojistné plnění v takovém rozsahu, který odpovídá povinnosti pojištěného k náhradě újmy vůči pojistiteli nebo České kanceláři pojistitelů.¹⁵² Konkrétně se jedná minimálně o tyto údaje:

- jméno a příjmení pojištěného, jeho bydliště, název nebo obchodní firmu a sídlo,
- jméno a příjmení vlastníka vozidla, jeho bydliště, název nebo obchodní firmu a sídlo, případně i místo podnikání,
- obchodní firmu a sídlo pojistitele, popřípadě též adresu sídla pobočky pojistitele v České republice,
- číslo pojistné smlouvy a
- státní poznávací značku vozidla, kterým byla újma způsobena, jestliže toto vozidlo podléhá registraci vozidel.¹⁵³

7.2.3. Povinnosti účastníků dopravní nehody

V případě, že dojde k dopravní nehodě, mohou nastat dvě situace. První možností je dopravní nehoda, která podléhá oznámení Policii České republiky. Podmínky této oznamovací povinnosti jsou stanoveny v zákoně č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, konkrétně v § 47 odst. 4 a odst. 5. Tato povinnost tedy nastává v případě, že při vzniku nehody dojde

---

¹⁵¹ Ust. §8 odst. 2. písm. c). zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla)

¹⁵² KAZDA, P., KAZDOVÁ, K. Zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla: Komentář. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-3-7]. ASPI_ID KO168_p11999CZ. Dostupné z: <http://www.aspi.cz/>

¹⁵³ Ust. § 8 odst. 3 zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla)

k usmrcení nebo zranění osoby nebo k hmotné škodě, která pravděpodobně na některém ze zúčastněných vozidel přesahuje částku 100 000 Kč, dojde-li ke hmotné škodě na majetku třetí osoby, k poškození nebo zničení součásti nebo příslušenství pozemní komunikace nebo jestliže účastníci dopravní nehody nejsou schopni zabezpečit obnovení plynulosti provozu na pozemních komunikacích.¹⁵⁴

V zákoně o pozemních komunikacích jsou stanoveny samozřejmě i další povinnosti v souvislosti s dopravní nehodou, např. zastavení vozidla řidiče, který se nehody účastnil, identifikace místa dopravní nehody a jejích účastníků a vozidel, umožnění obnovení provozu na pozemních komunikacích, sepsání společného záznamu o dopravní nehodě, jestliže se nemusí ohlašovat Policii ČR atd.¹⁵⁵

V případě, že dopravní nehoda nepodléhá povinnosti oznámit ji Policii ČR, pak je dle § 8 odst. 4 OdpVoz pojištěný povinen bezodkladně předložit pojistiteli společný záznam o dopravní nehodě. Jestliže by pojistitel od pojištěného v takovém případě požadoval oznámení nehody Policii ČR, pak musí pojištěnému uhradit náklady, které s tím souvisí.¹⁵⁶ K tomu dochází např. v případě, že má pojistitel podezření, že jde o pojistný podvod.¹⁵⁷

7.2.4. Následky porušení povinností pojištěného

Jestliže pojištěný poruší některé zákonem taxativně vymezené povinnosti, pak vzniká pojistiteli vůči pojištěnému regresivní nárok, tedy právo na úhradu vyplacené částky. Důkazní břemeno leží na straně pojistitele.¹⁵⁸ Toto právo pojistitele vůči pojištěnému je vymezeno v ustanovení § 10 OdpVoz, který vymezuje situace, ve kterých takové právo vzniká.

---

¹⁵⁴ Ust. § 47 odst. 4,5 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů

¹⁵⁵ Ust. § 47 odst. 2 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů

¹⁵⁶ Ust. § 8 odst. 5 zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla)

¹⁵⁷ KAZDA, P., KAZDOVÁ, K. Zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla: Komentář. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-3-7]. ASPI_ID KO168_p11999CZ. Dostupné z: <http://www.aspi.cz/>

¹⁵⁸ KARFÍKOVÁ, Marie, Vladimír PŘIKRYL a Roman VYBÍRAL. Pojišťovací právo. 2. přepracované vydání. Praha: Leges, 2018, s. 396

Prvním případem je situace, kdy pojistitel prokáže, že pojištěný újmu způsobil úmyslně. OdpVoz ani OZ neobsahují definici pojmu „úmysl“, přebírá se tedy definice ze zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku.¹⁵⁹

Dále může pojistitel vůči pojištěnému uplatnit regresivní nárok v případě, že pojištěný nesplní povinnosti, které mu ukládá zákon o silničním provozu. Konkrétně jde o nesepsání společného záznamu o dopravní nehodě nebo její neohlášení, jestliže tak učinil bez zřetele hodného důvodu a jestliže tím byla ztížena nebo znemožněna možnost řádného šetření pojistitele, případně možnost uplatnit toto právo na náhradu pojistného plnění. Dále také v případě, že bez dobrého důvodu opustil místo dopravní nehody nebo jinak znemožnil zjištění její skutečné příčiny, nebo jestliže způsobil újmu provozem vozidla, které použil neoprávněně.¹⁶⁰

Mezi další povinnosti týkající se provozu na pozemních komunikacích patří i situace, kdy vozidlo svou konstrukcí nebo technickým stavem neodpovídá požadavkům bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích, obsluhujících osob, přepravovaných osob a věcí, nebo jestliže jeho technická způsobilost k provozu vozidla nebyla schválena, pokud takové porušení souviselo se vznikem újmy.¹⁶¹

Dalším případem může být situace, kdy pojištěný odmítl podrobit se na výzvu policisty zkoušce na přítomnost alkoholu, omamné nebo psychotropní látky nebo léku označeného zákazem řídit motorové vozidlo. Dále také, pokud řídil vozidlo pod vlivem takových látek, řídil vozidlo a nebyl držitelem příslušného řidičského oprávnění, řídil vozidlo v době, kdy mu byl uložen zákaz činnosti řídit vozidlo nebo jestliže řízení vozidla předal takové osobě.¹⁶²

Dále může pojistitel po pojištění požadovat právo na úhradu vyplacené částky, jestliže poruší povinnosti, které stanovuje § 8 odst. 1 až 3 OdpVoz, kterým jsem se

---

¹⁵⁹ KAZDA, P., KAZDOVÁ, K. Zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla: Komentář. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-3-7]. ASPI_ID KO168_p11999CZ. Dostupné z: <http://www.aspi.cz/>

¹⁶⁰ Srov. § 10 odst. 1 zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla)

¹⁶¹ Ust. § 10 odst. 2 zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla)

¹⁶² Ust. § 10 odst. 1 zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla)

věnovala v kapitole 7.2.1., jestliže tak učinil bez zřetele hodného důvodu a ztížil nebo znemožnil tím možnost řádného šetření škodné události pojistitelem.¹⁶³

V § 10 odst. 6 OdpVoz je stanovena maximální výše požadovaných náhrad, a to tak, že nesmí převyšovat plnění vyplacené pojistitelem v důsledku škodné události, ze které toto právo pojistitele vychází.¹⁶⁴

Výše uvedené situace jsou všeobecné případy platící pro všechny pojištěné, každý pojistitel však ve svých pojistných podmínkách může stanovit i další povinnosti, při jejichž porušení mu vznikne regresivní nárok.

7.2.5. Povinnosti pojištěného z HAV

Pojištěnému z havarijního pojištění ukládají povinnosti pojistné podmínky sjednaného havarijního pojištění. U každého pojistitele se mohou lišit, ve své práci uvedu pouze některé povinnosti, které platí u České podnikatelské pojišťovny.

Pojištěný si například musí počínat tak, aby škodní událost nenastala, dále musí zabezpečit vozidlo proti odcizení a neoprávněnému použití a také proti samovolnému rozjetí. V případě vzniku škodní události musí takovou událost ohlásit pojistiteli, podat o ní úplné a pravdivé vysvětlení, předložit potřebné doklady a poskytnout nezbytnou součinnost při šetření pojistitele. Jestliže ke škodní události došlo v souvislosti s dopravní nehodou, trestným činem, přestupkem nebo k ní došlo v zahraničí, musí informovat též Policii ČR, pokud tato povinnost vyplývá ze zákona. Další povinností je též zabezpečení vůči jinému práva na náhradu škody nebo jiného obdobného práva a mnoho dalších povinností.¹⁶⁵

---

¹⁶³ Ust. § 10 odst. 1 zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla)

¹⁶⁴ Ust. § 10 odst. 6 zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla)

¹⁶⁵ Pojistné podmínky pro Autopojištění Combi Plus IV (ACP): Všeobecné pojistné podmínky pro havarijní pojištění vozidel VPPHAV 1/21. ČPP [online]. PRAHA: Česká podnikatelská pojišťovna, 2021 [cit. 2023-03-12]. Dostupné z: https://www.cpp.cz/file/edee/dokumenty/pojisteni-vozidel/pp-acp-iv_1_21.pdf

8. Oprávněné nároky poškozených z POV a HAV

8.1. Oprávněné nároky poškozených z POV

V této kapitole se budu věnovat oprávněným nárokům poškozených z povinného ručení. Na jedné straně má pojištěný právo na to, aby za něj pojistitel uhradil pojištěnému újmu, kterou způsobil provozem vozidla a na druhé straně má i poškozený právo na to, aby mu příslušný pojistitel újmu nahradil. Přímý nárok poškozeného na pojistné plnění u příslušného pojistitele nebo České kanceláře pojistitelů, jde-li o nárok na plnění z Garančního fondu, vyplývá z § 9 odst. 1 OdpVoz.

Jednotlivé nároky jsou rozděleny do 4 základních kategorií v § 6 odst. 2 OdpVoz, pojistitel tedy za pojištěného hradí poškozenému:

- újmu vzniklou ublížením na zdraví nebo usmrcením,
- účelně vynaložené náklady spojené s péčí o zdraví zraněného zvířete a škody na věci,
- ušlý zisk a
- účelně vynaložené náklady spojené s právním zastoupením při uplatňování nároků.¹⁶⁶

Další nároky jsou stanoveny v § 6 odst. 4 OdpVoz, jedná se o náklady vynaložené na zdravotní péči poskytnutou poškozenému a hrazenou z veřejného zdravotního pojištění, regresní nároky předepsané pojištěnému dle zákona o nemocenském pojištění a náklady hasičského záchranného sboru a jednotek dobrovolných hasičů obce.¹⁶⁷

Odpovědnost za újmu způsobenou provozem motorového vozidla patří do kategorie občanskoprávní odpovědnosti, z čehož můžeme snadno vyvodit, že základním pramenem této právní úpravy je zákon č. 89/2012 Sb., občanský

---

¹⁶⁶ Ust. § 6 odst. 2 zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla)

¹⁶⁷ Ust. § 6 odst. 4 zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla)

zákoník. Jak již bylo zmíněno dříve, tato odpovědnost patří mezi případy zvláštní odpovědnosti dle § 2927 OZ.¹⁶⁸

V následujících podkapitolách se budu podrobně věnovat každému jednotlivému nároku.

8.1.1. Újmy vzniklé ublížením na zdraví nebo usmrcením

Náhrady za újmy vzniklé ublížením na zdraví nebo usmrcením jsou upraveny v OZ mezi § 2958 a § 2968. Můžeme je rozčlenit do dvou kategorií, na nároky majetkové a nároky nemajetkové. Mezi nemajetkové nároky patří bolestné, ztížení společenského uplatnění, další nemajetkové újmy a odškodnění pozůstalých. Mezi majetkové újmy patří ztráta na výdělku, ztráta na důchodu, náklady léčení, náklady pohřbu a náklady na výživu.

8.1.1.1. Bolestné

V § 2958 OZ se můžeme dočíst, že při ublížení na zdraví odčiní škůdce újmu poškozeného peněžitou náhradou, která vyvažuje plně vytrpěné bolesti. Tento paragraf dále stanovuje, že jestliže náhrada není možná takto určit, pak se má stanovit podle zásad slušnosti.¹⁶⁹

Judikatura NS definuje nárok na odškodnění bolesti jako „*odškodnění bolesti v tzv. širším smyslu, tedy jak bolesti fyzické, tak i duševního strádání; běžné obtíže spojené s ublížením na zdraví určitého typu jsou zahrnuty již v ohodnocení bolesti.*“¹⁷⁰

Jelikož vyčíslení bolestného není tak jednoduché, NS i z důvodu nepředvídatelnosti rozhodování obecných soudů vydal Metodiku k náhradě nemajetkové újmy na zdraví, ve které se věnuje nejen bolestnému, ale i ztížení společenského uplatnění dle zmiňovaného § 2958 OZ. Tato metodika sice není formálně právně závazná, ale všichni včetně soudů se jí řídí.¹⁷¹ Metodika navázala na vyhlášku č. 440/2001 Sb.,

¹⁶⁸ KAZDA, P., KAZDOVÁ, K. Zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla: Komentář. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-3-7]. ASPI_ID KO168_p11999CZ. Dostupné z: <http://www.aspi.cz/>

¹⁶⁹ Ust. § 2958 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

¹⁷⁰ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 1. 11. 2017, sp. zn. 25 Cdo 2245/2017

¹⁷¹ KAZDA, P., KAZDOVÁ, K. Zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla: Komentář. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-3-7]. ASPI_ID KO168_p11999CZ. Dostupné z: <http://www.aspi.cz/>

o odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění, která byla zrušena dnem účinnosti OZ, tedy 1. 1. 2014. Spočívá na tom, že jednotlivá zranění jsou hodnocena počtem bodů, které se pak vynásobí hodnotou bodu pro daný rok. Hodnota bodu se rovná procentu průměrné hrubé měsíční mzdy za předcházející kalendářní rok, která v roce 2022 činila dle Českého statistického úřadu 40 353 Kč. Vznikne-li tedy bolest v roce 2023, pak bude hodnota jednoho bodu bolestného 403,53 Kč.¹⁷² Jestliže např. zlomenina žebra bude ohodnocena na 20 bodů, pak bude dle Metodiky NS poškozenému odškodněno 8 070,6 Kč.

8.1.1.2. Ztížení společenského uplatnění

V případě, že poškozením zdraví vznikla poškozenému překážka lepší budoucnosti, pak mu dle § 2958 OZ náleží i náhrada ztížení společenského uplatnění, v praxi označované jako trvalé následky.¹⁷³

V tomto případě Metodika NS vytvořila úplně nový systém, který stojí na principu ztráty tzv. aktivit a participací v jednotlivých sférách lidského života. Dle tohoto principu zdravý člověk disponuje 100% rozsahem aktivit a participací, v případě trvalých následků pak dochází ke snížení těchto aktivit. Při stanovení ztížení společenského uplatnění se tento pokles hodnotí vyjádřením procentuální částky vzhledem k původnímu kompletnímu potenciálu.¹⁷⁴

Nový přístup vychází z Mezinárodní klasifikace funkčních schopností, disability a zdraví, vypracované Světovou zdravotnickou organizací (WHO), jež je celosvětově uznávanou a používanou systematikou trvalých zdravotních újem. Jednotlivá postižení rozřazuje dle tělesných struktur a funkcí, která výstižněji dopadají na schopnosti poškozeného činit běžné aktivity.¹⁷⁵

---

¹⁷² Hodnota bodu bolestného. *Náhrady škod* [online]. Praha: Náhrady Škod.cz - Legalfin, 2022 [cit. 2023-03-14]. Dostupné z: <https://nahradyskod.cz/hodnota-bodu-bolestneho/>

¹⁷³ Ust. § 2958 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

¹⁷⁴ KAZDA, P., KAZDOVÁ, K. Zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla: Komentář. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-3-7]. ASPI_ID KO168_p11999CZ. Dostupné z: <http://www.aspi.cz/>

¹⁷⁵ JANDOVÁ, Lucie. Zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla: komentář. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019, s. 130

Trvalé následky by měly být hodnoceny až po relativním ustálení zdravotního stavu, který je u každého individuální, většinou jde však o dobu jednoho roku, někdy až dvou let.¹⁷⁶

8.1.1.3. Další nemajetkové újmy

V § 2958 jsou zmíněny též další nemajetkové újmy. Podle judikatury NS jsou tyto újmy spojeny se zásahem do zdraví, který však nespočívá v přechodné bolesti ani ve fyzické či psychické újmě dlouhodobého (trvalého) charakteru, ale ve specifických okolnostech, které neodpovídají běžnému léčení a stabilizaci zdravotního stavu. K těmto okolnostem nedochází pravidelně, nicméně zvyšují intenzitu utrpené újmy na zdraví nad běžnou míru.¹⁷⁷

Může se jednat např. o nemožnost účasti na pracovní či studijní stáži nebo jakékoliv jiné významné aktivity, které si poškozený plánoval.¹⁷⁸ Dalším případem může být i dočasná nemožnost poškozeného v péči o osobu blízkou, která je na jeho péči závislá, jestliže má důvodnou obavu, že se o tuto osobu nemůže postarat někdo jiný. Jednat se může i o nemožnost trávení Vánoc s osobami blízkými.¹⁷⁹

V případě další nemajetkové újmy není potřeba při posuzování její existence a rozsahu znalecký posudek či odborné vyjádření ze zdravotnického oboru, jako je tomu tak např. u posuzování bolesti.¹⁸⁰

8.1.1.4. Odškodnění pozůstalých

Jestliže dojde k usmrcení nebo zvláště závažnému ublížení na zdraví, musí dle § 2959 OZ škůdce odčinit duševní útrapy manželu, rodiči, dítěti nebo jiné osobě blízké peněžitou náhradou, která bude plně vyvažovat jejich utrpení. Pokud nebude možné výši náhrady určit, má se stanovit též podle zásad slušnosti jako předchozí nároky.¹⁸¹

---

¹⁷⁶ Metodika Nejvyššího soudu ze dne 12. 3. 2014, sp. zn. CpjN 14/2014

¹⁷⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 1. 11. 2017, sp. zn. 25 Cdo 2245/2017

¹⁷⁸ JANDOVIČ, Lucie. Zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla: komentář. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019, s. 138

¹⁷⁹ Rozsudek NS ze dne 2. 5. 2019, sp. zn. 25 Cdo 2635/2018

¹⁸⁰ Rozsudek NS ze dne 2. 5. 2019, sp. zn. 25 Cdo 2635/2018

¹⁸¹ Ust. § 2959 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

V tomto případě se náhrada újmy způsobené duševními útrapami poskytuje tzv. sekundární oběti, jelikož primární oběť zemřela nebo jí bylo zvláště závažně ublíženo na zdraví.¹⁸²

V OZ již nenalezneme ustanovení o paušálních částkách (ve výši 240 000 Kč pro manžela, dítě, rodiče a další osoby blízké, dále pak 85 000 Kč pro rodiče v případě ztráty nenarozeného dítěte a 175 000 Kč pro sourozence zesnulého), dle kterých se dříve pozůstalí odškodňovali v případě úmrtí osoby blízké.¹⁸³ V současné době NS považuje za základní částku náhrady v případě nejbližších osob (manžel, rodiče, děti) dvacetinásobek průměrné hrubé měsíční nominální mzdy za rok, který předcházel smrti poškozeného.¹⁸⁴ V roce 2023 by tak tak dle NS měla základní částka náhrady dle průměrné mzdy za rok 2022 v hodnotě 40 353 Kč měla činit 807 060 Kč. Podle ní by měl vycházet soud při rozhodování o výši jednotlivých náhrad.¹⁸⁵

Při určování výše náhrady při usmrcení osoby blízké musí být také zohledněny okolnosti nejen na straně pozůstalého, ale i na straně škůdce. Mezi okolnosti na straně pozůstalého patří především intenzita jeho vztahu se zemřelým, věk zemřelého a pozůstalých, existenční závislost na zemřelém a případně i jiná satisfakce (omluva, správní postih škůdce či jeho trestní odsouzení), která může snížit částku peněžitého zadostiučinění. U škůdce se posuzuje zejména jeho postoj ke škodní události, dopad na jeho duševní sféru, forma a míra zavinění, případně i jeho majetkové poměry.¹⁸⁶

Za zvláště závažná ublížení na zdraví se považují ta nejtěžší zdravotní poškození, která mají následky srovnatelné svou závažností s usmrcením blízké osoby. Případně jde i o velmi těžká zranění, kvůli kterým bude primární oběť delší dobu ohrožena na životě nebo bude zatížena výrazně nepříznivým zdravotním stavem, což výrazně zasáhne osoby blízké.¹⁸⁷

---

¹⁸² JANDOVÁ, Lucie. Zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla: komentář. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019, s. 140

¹⁸³ JANDOVÁ, Lucie. Zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla: komentář. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019, s. 142

¹⁸⁴ Rozsudek NS ze dne 19. 9. 2018, sp. zn. 25 Cdo 894/2018

¹⁸⁵ JANDOVÁ, Lucie. Zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla: komentář. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019, s. 147

¹⁸⁶ Rozsudek NS ze dne 19. 9. 2018, sp. zn. 25 Cdo 894/2018

¹⁸⁷ Rozsudek NS ze dne 27. 6. 2019, sp. zn. 25 Cdo 4210/2018

8.1.1.5. Ztráta na výdělků

Přejdeme-li k majetkovým nárokům, prvním takovým je ztráta na výdělků. Tu můžeme rozlišit na ztrátu na výdělků po dobu pracovní neschopnosti, kdy poškozený z důvodu poškození zdraví nemůže vykonávat své povolání, a ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti, kdy se u poškozeného může snížit pracovní způsobilost v důsledku zdravotních následků, což může negativně ovlivnit i jeho následné pracovní zařazení.¹⁸⁸

K náhradě dochází dle § 2962 odst. 1 OZ peněžitým důchodem, který se rovná výši rozdílu mezi průměrným výdělkem poškozeného před vznikem újmy a náhradou toho, co mu bylo vyplaceno v důsledku nemoci či úrazu nemocenskými dávkami.¹⁸⁹ V případě náhrady za dobu po pracovní neschopnosti nebo při invaliditě peněžitý důchod odpovídá dle § 2963 odst. 1 OZ rozdílu mezi výdělkem poškozeného před vznikem újmy, a výdělkem dosahovaným po skončení pracovní neschopnosti s připočtením případného invalidního důchodu podle zvláštního předpisu.¹⁹⁰

Zjištění průměrného výdělků je složitější v případě osob samostatně výdělečně činných. U nich se vychází zejména z daňového přiznání, ale musí se přihlídnout i k mnoha jiným okolnostem, jako např. k charakteru jednotlivých příjmů a výdajů podle účetních dokladů a údajů v peněžním deníku podnikatele.¹⁹¹

Nárok na náhradu mimo jiné dle § 2962 odst. 2 OZ náleží i žáků nebo studentů ode dne, kdy měla skončit jeho povinná školní docházka, studium nebo příprava na povolání po dobu, o kterou se tyto skutečnosti prodloužily následkem újmy na zdraví, nebo jestliže zdravotní postižení způsobené újmou na zdraví brání jeho zapojení do výdělečné činnosti.¹⁹²

V případě, že poškozený po skončení pracovní neschopnosti dokáže získat výdělek jen s vynaložením většího úsilí nebo se zvýšenou námahou, náleží mu za takové

---

¹⁸⁸ JANDOVÁ, Lucie. Zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla: komentář. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019, s. 148

¹⁸⁹ Ust. § 2962 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

¹⁹⁰ Ust. § 2963 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

¹⁹¹ JANDOVÁ, Lucie. Zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla: komentář. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019, s. 149

¹⁹² Ust. § 2962 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

úsilí či námahu též peněžitý důchod. Při stanovení jeho výše musí být zohledněno zvyšování výdělků v daném sektoru.¹⁹³

8.1.1.6. Ztráta na důchodu

Se ztrátou na výdělku také velmi úzce souvisí ztráta na důchodu. K náhradě za ztrátu na důchodu může totiž dojít jen v situaci, že poškozený pobíral náhradu za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti v době, která byla rozhodná pro vyměření důchodu. Výše náhrady je dle ustanovení § 2964 OZ stanovena na základě rozdílu mezi skutečně vyměřeným důchodem a potenciálním důchodem, jestliže by se do vyměřovacího základu připočetla částka odpovídající náhradě za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti.¹⁹⁴

8.1.1.7. Náklady léčení

Se zraněním poškozeného souvisí samozřejmě i účelně vynaložené náklady spojené s péčí o jeho zdraví. Náhrada nenáleží jen za náklady související s péčí o jeho zdraví, ale i s celkovou péčí o jeho osobu a také s péčí o jeho domácnost. Náleží tomu, kdo takové náklady vynaloží.¹⁹⁵

Náklady spojené s péčí o zdraví jsou zejména takové náklady, které souvisí s léčebným procesem a jeho procedurami, které směřují k navrácení do zdravotního stavu před poraněním nebo alespoň k jeho stabilizaci. Náhrada ale náleží jen v případě, že takové náklady nehradí veřejné zdravotní pojištění. Může se jednat například o různé léky, zdravotní pomůcky, náklady rehabilitací, invalidní vozík apod. Mezi tyto náklady patří dále také náklady cestovního nejbližších rodinných příslušníků při návštěvách poškozenému, jestliže takové návštěvy zlepšují jeho psychický stav a nově sem patří též i náklady po uzdravení, jestliže jsou potřebné k udržení dosaženého zdravotního stavu (léky, cvičení atd.).¹⁹⁶

V situaci, kdy poškozený utrpěl rozsáhlejší újmu, kvůli které se stal trvale zdravotně postiženým a není tak kvůli tomu schopen se o sebe sám postarat, pak náleží náhrada i za péči o takovou osobu. Pečující osoba poškozenému pomáhá

---

¹⁹³ Ust. § 2963 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

¹⁹⁴ Ust. § 2964 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

¹⁹⁵ Ust. § 2960 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

¹⁹⁶ JANDOVIČ, Lucie. Zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla: komentář. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019, s. 156-157

zejména s osobní hygienou, přípravou stravy a případně i s krmením, vyměšováním, oblékáním apod.¹⁹⁷

Jestliže se poškozený o sebe nedokáže sám starat, pak se pravděpodobně nedokáže starat ani o svou domácnost. I to patří do kategorie nákladů léčení. Bude se jednat zejména o obstarávání nákupů, uklízení, praní a další záležitosti související s domácností.¹⁹⁸

Rozsah náhrady má by měl odpovídat účelně vynaloženým nákladům na veškerou péči a při určování celkového rozsahu náhrady na péči o poškozeného je nutno odečíst příspěvek na péči, který je poškozenému poskytován od státu na základě zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.¹⁹⁹

O poškozeného a jeho domácnost může pečovat buďto specializovaný subjekt (pracovník pečovatelské služby), kde náhrada odpovídá cenám, které si pečovatelská služba účtuje, nebo může péči poskytovat rodinný příslušník, u nějž se výše náhrady vypočítává složitěji. Soud má při určování rozsahu nákladů vycházet z časové náročnosti pečovatelských úkonů a z ceny, kterou by za ně účtovala pečovatelská služba dle vyhlášky č. 505/2006.²⁰⁰

Nárok na náhradu nákladů péče o poškozeného a o jeho domácnost náleží přímo osobě poškozené, nikoliv třetí osobě, která takovou péči činí nad rámec běžné rodinné spolupráce solidarity.²⁰¹

8.1.1.8. Náklady pohřbu

V souvislosti s usmrcením poškozeného vzniká nárok na přiměřené náklady za jeho pohřeb. Tento nárok náleží jakékoliv osobě, která takové náklady vynaloží. Hradí se v rozsahu, v jakém nedošlo k uhrazení veřejnou dávkou vycházející z jiného právního předpisu, v tomto případě je jím myšlen zákon č. 117/1995 Sb., o státní

---

¹⁹⁷ JANDOVÁ, Lucie. Zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla: komentář. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019, s. 157

¹⁹⁸ JANDOVÁ, Lucie. Zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla: komentář. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019, s. 157

¹⁹⁹ Rozsudek NS ze dne 26. 9. 2018, sp. zn. 25 Cdo 179/2018

²⁰⁰ Rozsudek VS OOK NS ze dne 10. 11. 2021, sp. zn. 31 Cdo 1904/2021

²⁰¹ Rozsudek NS ze dne 30. 9. 2016, sp. zn. 25 Cdo 786/2016

sociální podpoře. V každém konkrétním případě se musí přihlídnout k jeho zvyklostem a okolnostem.²⁰²

Mezi tyto náklady mohou patřit např. náklady, které si účtuje pohřební ústav, hřbitovní poplatky, náklady za zřízení pomníku či náhrobní desky, náklady na úpravu hrobu apod.

8.1.1.9. Náklady na výživu

Další nárok, který vzniká v případě usmrcení poškozeného, jsou náklady na výživu pozůstalých, které můžeme rozdělit do dvou skupin. První z nich jsou pozůstalí, k jejichž výživě byl poškozený povinen ze zákona a druhou skupinou jsou i jiné osoby, kterým poškozený výživu poskytoval dobrovolně, aniž by ze zákona musel.²⁰³

Náhrada se počítá rozdílem mezi dávkami důchodového zabezpečení poskytovaných ze stejného důvodu (např. sirotčí důchod) a tím, co by poškozený pozůstalým pravděpodobně poskytoval, jestliže by nezemřel.²⁰⁴

Při stanovení náhrady se musí přihlídnout k několika faktorům. Hlavním faktorem je průměrný výdělek zemřelého, náhrada však nesmí být vyšší než to, co by zemřelému náleželo jako náhrada za ztrátu na výdělku nebo na důchodu. Měla by se také zvážit pravděpodobná délka života poškozeného a také to, jak dlouho by pravděpodobně výživa trvala. Pokud by se náhrada odvozovala od zákonné povinnosti, pak by záleželo na tom, jak dlouho by vyživovací povinnost trvala a kdy by zanikla, zejména z důvodu nesplňování zákonných podmínek, např. schopností vlastní obživy.²⁰⁵

8.1.2. Účelně vynaložené náklady spojené s péčí o zdraví zraněného zvířete

---

²⁰² Ust. § 2966 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

²⁰³ Ust. § 2966 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

²⁰⁴ Ust. § 2961 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

²⁰⁵ JANDOVIČ, Lucie. Zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla: komentář. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019, s. 160-161

OZ v současném pojetí myslí i na zvířata, jelikož už nejsou dle § 494 brány za pouhou věc, ale za smysly nadaného živého tvora, který má zvláštní význam a hodnotu.²⁰⁶

Je jasné, že poranění zvířete může způsobit snížení jeho hodnoty, a to zejména v případech, kdy se zvíře chová za účelem prodeje nebo jiného obchodního využití. Musí se ale vzít v úvahu i ustanovení § 2970 OZ, které se zabývá rozsahem nákladů, které jsou potřeba účelně vynaložit na péči o zdraví poraněného zvířete. Tyto náklady mohou i podstatně převýšit cenu zvířete, jestliže by je vynaložil rozumný chovatel v postavení poškozeného. U každého zvířete bude mít vliv nejen jeho hodnota, ale i prospěšnost, obliba u majitele či jiných osob a případně i jeho jedinečnost a zvláštnost.²⁰⁷

Nárok náleží každému, kdo náklady vynaložil, nemusí se tedy jednat pouze o vlastníka zvířete. Taková osoba může škůdce požádat o přiměřenou zálohu na tyto náklady, jestliže jde o dlouhodobější léčbu.²⁰⁸

V praxi se tento typ nároku uplatňuje zejména u domácích zvířat (pes, kočka atd.) a málokdy také u zvířat hospodářských.²⁰⁹

8.1.3. Skutečná škoda

Pojištění odpovědnosti se dle § 6 odst. 2 písm. b) OdpVoz vztahuje také na škody vzniklé poškozením, zničením nebo ztrátou věci či jejím odcizením.²¹⁰ Jak již bylo v diplomové práci zmíněno dříve, škoda je majetková újma vyjádřitelná penězi.

---

²⁰⁶ Ust. § 494 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

²⁰⁷ JANDOVÁ, Lucie. Zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla: komentář. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019, s. 166

²⁰⁸ JANDOVÁ, Lucie. Zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla: komentář. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019, s. 166

²⁰⁹ KAZDA, P., KAZDOVÁ, K. Zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla: Komentář. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-3-7]. ASPI_ID KO168_p11999CZ. Dostupné z: <http://www.aspi.cz/>

²¹⁰ Ust. § 6 odst. 2 písm. b) zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla)

Za skutečnou škodu se považuje újma spočívající ve zmenšení majetkového stavu poškozeného oproti stavu před škodnou událostí, její součástí je i majetková hodnota, která je potřeba vyvinout k navrácení věci do původního stavu.²¹¹

Dle § 2969 odst. 1 OZ se při určení výše škody na věci vychází z její obvyklé ceny v době poškození a současně musí být zohledněny náklady, které musí poškozený k opravě vynaložit.²¹²

8.1.3.1. Škoda na vozidle

Za skutečnou škodu se zcela jistě považuje škoda na vozidle, ke které dochází téměř ve všech případech dopravních nehod. Škoda zde představuje hodnotu, kterou vozidlo následkem havárie ztrácí. Výše škody se rovná rozdílu hodnoty vozidla před poškozením (tržní cena) a jeho sníženou cenou po poškození.²¹³

Nezáleží na tom, zda poškozený nechá vozidlo opravit, či nikoliv, náhrada náleží v obou případech, jelikož má odčinit snížení majetkového stavu. V případě opravy vozu to však má určité meze, jelikož výměnou součástek může dojít ke zhodnocení vozidla, a tím by poškozenému vznikalo bezdůvodné obohacení. Od částky odpovídající nákladům na opravu by se tedy měla odečíst částka vyjadřující zhodnocení opravou oproti původnímu stavu.²¹⁴ Této korekci nákladů na materiál se říká amortizace. Poškození se v takové situaci brání tím, že kdyby jim újma ze strany škůdce nevznikla, nemuseli by do opravy investovat. Je tedy na každém pojistiteli, jak se k amortizaci postaví.²¹⁵

Ustanovení § 2969 OZ však výslovně říká, že je třeba přihlídnout k tomu, co musí poškozený k obnovení nebo nahrazení funkce věci účelně vynaložit.²¹⁶ Poškození

---

²¹¹ JANDOVÁ, Lucie. Zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla: komentář. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019, s. 161

²¹² Ust. § 2969 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

²¹³ JANDOVÁ, Lucie. Zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla: komentář. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019, s. 161

²¹⁴ JANDOVÁ, Lucie. Zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla: komentář. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019, s. 161-162

²¹⁵ KAZDA, P., KAZDOVÁ, K. Zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla: Komentář. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-3-7]. ASPI_ID KO168_p11999CZ. Dostupné z: <http://www.aspi.cz/>

²¹⁶ Ust. § 2969 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

se tedy musí sami bránit tomu, aby pojistitelé nekrátili jejich nároky s odkazem na judikaturu Ústavního soudu ohledně amortizace, k čemuž velmi často dochází.²¹⁷

Dojde-li k tzv. totální škodě, tedy faktickému zničení vozu, kdy by hodnota opravy výrazněla převyšovala hodnotu věci před jejím poškozením, pak dochází k náhradě ve výši rozdílu hodnoty věci před poškozením a hodnoty náhradních dílů, které je možné zpeněžit.²¹⁸

8.1.3.2. Náhradní vozidlo

Jestliže při dopravní nehodě dojde k poškození vozidla v takovém rozsahu, že již není možné používat a musí se dát opravit, pak poškozený většinou využije možnosti půjčit si náhradní vozidlo.

V praxi tento nárok poškozený u pojistitele uplatňuje prostřednictvím čestného prohlášení, ve kterém prohlašuje, že vozidlo potřebuje k životu či výkonu práce a že jiné vozidlo k dispozici nemá.²¹⁹

Skutečná škoda se hradí v rozsahu nutně a účelně vynaložených nákladů. Poškozený by si měl půjčit takové vozidlo, které je srovnatelné s vozidlem poškozeným.²²⁰

Podstatná je také doba nájmu náhradního vozidla, která by měla být shodná s dobou nutnou k opravě vozidla.²²¹ Dojde-li k totální škodě, pak se škoda hradí od doby šetření škodné události do okamžiku sdělení poškozenému, že jde o totální škodu. Od sdělení má totiž podle pojistitelů poškozený možnost sjednat si úvěr či leasing na nové vozidlo.²²²

---

²¹⁷ KAZDA, P., KAZDOVÁ, K. Zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla: Komentář. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-3-7]. ASPI_ID KO168_p11999CZ. Dostupné z: <http://www.aspi.cz/>

²¹⁸ KAZDA, P., KAZDOVÁ, K. Zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla: Komentář. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-3-7]. ASPI_ID KO168_p11999CZ. Dostupné z: <http://www.aspi.cz/>

²¹⁹ KAZDA, P., KAZDOVÁ, K. Zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla: Komentář. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-3-7]. ASPI_ID KO168_p11999CZ. Dostupné z: <http://www.aspi.cz/>

²²⁰ JANDOVÁ, Lucie. Zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla: komentář. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019, s. 164-165

²²¹ JANDOVÁ, Lucie. Zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla: komentář. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019, s. 162

²²² KAZDA, P., KAZDOVÁ, K. Zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla: Komentář. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-3-7]. Dostupné z: www.aspi.cz

8.1.4. Ušlý zisk

Poškozenému vedle skutečné škody náleží dle § 2952 OZ i ušlý zisk, kterým se rozumí „*újmama spočívající v nezhodnocení majetkových hodnot, které by se za běžné situace daly očekávat, pokud by nedošlo ke škodné události*“.²²³ Ušlý zisk není projevem zmenšení majetku poškozeného, ale ztrátou očekávaného přínosu.²²⁴

U zaměstnanců většinou stanovení ušlého zisku nebývá problém, jelikož se řídí zákoníkem práce, u osob samostatně výdělečně činných je však situace složitější. Poškozený musí sám prokázat, jaká je výše jeho ušlého zisku, což bývá často velmi komplikované.²²⁵

Nejčastěji se jedná o případy, kdy dojde k narušení podnikatelské činnosti poškozením vozidla, které poškozený nemůže nadále využívat (např. řidič taxi) nebo poškození zařízení či provozovny.²²⁶

8.1.5. Náklady spojené s právním zastoupením

Poškozený se při uplatňování nároků na pojistné plnění může nechat zastoupit advokátem. Nárok na náklady zastoupení náleží jen v některých situacích. U újmy vzniklé na zdraví či usmrcením náleží náhrada vždy, v jiných situacích však jen v případě, že pojistitel pojistnou událost neprošetřil včas (v zákonné lhůtě tři měsíců) nebo ji neprošetřil řádně (např. jestliže šetření učinil chybně, poškozenému nesdělil výši pojistného plnění či způsob jeho výpočtu, důvody krácení nebo odmítnutí plnění apod.).²²⁷

Výše náhrady není zákonem stanovena, vychází se tedy z vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif).²²⁸

---

²²³ Ust. § 2952 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

²²⁴ Rozsudek NS ze dne 31.10.2007 sp. zn. 25 Cdo 2857/2005

²²⁵ KAZDA, P., KAZDOVÁ, K. Zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla: Komentář. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-3-7]. ASPI_ID KO168_p11999CZ. Dostupné z: www.aspi.cz

²²⁶ JANDOVÁ, Lucie. Zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla: komentář. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019, s. 167

²²⁷ KAZDA, P., KAZDOVÁ, K. Zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla: Komentář. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-3-7]. ASPI_ID KO168_p11999CZ. Dostupné z: www.aspi.cz

²²⁸ JANDOVÁ, Lucie. Zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla: komentář. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019, s. 169

8.2. Oprávněné nároky poškozených z HAV

V případě havarijního pojištění je poškozená osoba shodná s osobou pojištěného. Tato osoba má v podstatě nárok na to, co si ve svém pojištění sjedná. Při škodné události dochází ke škodě, tedy k majetkové újmě na vozidle poškozeného.

Jednotlivé nároky odpovídají pojistným rizikům HAV, kterým jsem se věnovala v kapitole 5.1. a následně také v kapitole 6, zabývající se doplňkovými pojištěními. Některé takové nároky odpovídají nárokům z POV, např. náklady na pronájem náhradního vozidla nebo náklady právního zastoupení. Proto není nutné je zde znovu jednotlivě rozebírat a už jen krátce uvedu rozsah pojistného plnění.

Pojistné plnění se v případě částečného poškození vozidla (případně jiného předmětu pojištění) poskytuje ve výši přiměřených nákladů nutných k opravě do takového stavu, který byl před pojistnou událostí. Tato částka se pak sníží o hodnotu nahrazovaných zbytků, u nichž cena odpovídá ceně obvyklé ro ČR. Jestliže dojde k totálnímu poškození, výše pojistného plnění se rovná obvyklé ceně před pojistnou událostí, která je též ponížena o hodnotu zbytků. Dojde-li k odcizení vozidla či jiného pojištěného předmětu, pak se vychází z ceny obvyklé před pojistnou událostí. Od konečné částky se pak odečte sjednaná spoluúčast.²²⁹

Poškozenému náleží pojistné plnění je do výše pojistné částky nebo limitu pojistného plnění. Při stanovení obvyklé ceny pojistitel přihlíží ke stavu vozidla a také k poškozením, ke kterým nedošlo pojistnou událostí. Cenu zbytků vozidla pojistitel může odvodit od neveřejného aukčního portálu.²³⁰

---

²²⁹ Soubor pojistných podmínek pro pojištění vozidel. *Kooperativa* [online]. Praha: Kooperativa pojišťovna [cit. 2023-03-02]. Dostupné z: <https://www.koop.cz/file/edee/dokumenty/pojisteni-vozidel-zakladni-dokumenty/va-124-soubor-vozidla.pdf>

²³⁰ Soubor pojistných podmínek pro pojištění vozidel. *Kooperativa* [online]. Praha: Kooperativa pojišťovna [cit. 2023-03-02]. Dostupné z: <https://www.koop.cz/file/edee/dokumenty/pojisteni-vozidel-zakladni-dokumenty/va-124-soubor-vozidla.pdf>

9. Závěr

Cílem této diplomové práce bylo seznámit čtenáře s institutem obecné odpovědnosti za škodu a následně s odpovědností za škodu způsobenou provozem vozidla, která na obecnou odpovědnost navazuje, detailněji je seznámit s povinným ručením, havarijním pojištěním a doplňkovými pojištěními, které k nim jdou sjednat navíc. Nejpodstatnější však bylo vymezit jednotlivé nároky, které oprávněným osobám v případě vzniku újmy z těchto dvou pojištění náleží a přiblížit čtenářům, za jakých podmínek, v jakém rozsahu a po kom tyto nároky mohou požadovat.

Jelikož s provozem vozidel souvisí mnoho rizik a dopravní nehoda se může stát komukoliv, je dobré, aby každý věděl, jaká práva mu při vzniku pojistné události náleží. Z povinného ručení vzniká nárok pojištěného na to, aby za něj pojistitel uhradil újmy vzniklé poškozenému, ať již jde o újmy majetkové (škody), nebo o újmy nemajetkové (např. bolestné či snížení společenského uplatnění). Na druhé straně má poškozený právo na to, aby mu pojistitel takové plnění za pojištěného poskytl.

Právní úprava v oblasti dopravy v České republice prošla dlouhým vývojem. V současnosti je podstatným právním předpisem v této problematice zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, kterým se řídí povinné ručení, patřící mezi povinná smluvní pojištění. Havarijní pojištění je naopak pojištěním dobrovolným, u něhož zákonnou úpravu nenalezneme. Pro obě pojištění je však nepostradatelným pramenem zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, dle kterého se řídí povinnost k náhradě újmy. Na tento zákon přímo odkazuje i OdpVoz.

Právě Nový občanský zákoník přinesl několik změn oproti předchozímu občanskému zákoníku. Podstatnou změnou je úprava terminologie, kdy NOZ nahrazuje pojem „škoda na zdraví“, přesnějším pojmem „ublížení na zdraví“ a pojem „škoda“ již používá pouze pro újmu majetkovou. U náhrady škody byla dříve preferována peněžitá náhrada, nově se upřednostňuje uvedení do předešlého stavu.

Nesmíme zapomenout také na právní úpravu na úrovni Evropské unie, která je též velmi významná v dané problematice. Velký význam má zejména Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/103/ES ze dne 16. září 2009, o pojištění občanskoprávní odpovědnosti z provozu motorových vozidel a kontrole povinnosti uzavřít pro případ takové odpovědnosti pojištění.

V neposlední řadě se těmito záležitostmi zabývají soudy, ať již tuzemské či evropské, které řeší mnoho případů souvisejících s nároky oprávněných osob a které ve svých judikátech zakotvují nejen stěžejní pojmy z oblasti pojišťovnictví, ale i mnoho dalších podstatných skutečností. Stanovují například, k čemu se má přihlížet při stanovování výše pojistného plnění, podle čeho se výše pojistného plnění vypočítává apod.

Myslím si, že právní úprava v problematice nároků oprávněných osob z POV a HAV je dostačující a věřím a doufám, že i všichni pojistitelé se nebudou snažit bezdůvodně krátit nároky poškozených a pojištěných a hlavně, že oprávněné osoby budou o všechny své nároky dostatečně usilovat.

Dovoluji si říci, že cíl diplomové práce se mi podařil splnit a věřím, že vymezení a popsání jednotlivých nároků může být užitečné pro všechny čtenáře, jelikož každý se účastí v dopravě vystavuje mnohým rizikům.

10. Resumé

This thesis deals with legitimate claims of injured persons from the responsibility insurance for damage caused by a vehicle and from the all-risks car insurance. Nowadays, this topic is very current, because almost everyone uses means of transport and because of that, everyone can easily get into a traffic accident. Therefore, it is very important to know which rights these persons have in this situation.

The responsibility insurance for damage caused by a vehicle (liability insurance) must be arranged for every vehicle. On the other hand, the all-risks car insurance is voluntary, and everyone can choose whether to arrange it or not. If we cause damage to another person, compensation will be provided from our liability insurance. If we cause damage to ourselves, compensation will be provided from our all-risks insurance.

The legal basis for the legitimate claims of injured persons from the liability insurance in the Czech Republic is the act no. 168/1999 Coll., about the responsibility insurance for damage caused by a vehicle. All-risks car insurance is not regulated by any act. However, act no. 89/2012 Coll., Civil Code, which governs the obligation to compensate for damage, is very important for both insurances.

This thesis consists of seven main parts. The first part describes the institute of general responsibility for damage and the explanation of basic terms. The second part is about the responsibility for damage caused by vehicles. The next part focuses on responsibility insurance for damage caused by a vehicle, its legal regulation and the scope of the insurance. The fourth part describes the all-risks insurance in detail and the next part describes what other insurances can be arranged for the liability insurance and for the all-risks car insurance. The last two chapters are the most important. They deal with all the individual claims of insured and injured parties and their obligations from the responsibility insurance for damage caused by a vehicle and from the all-risks car insurance.

Seznam použitých zdrojů

Knižní publikace:

DVOŘÁK, Jan, Jiří ŠVESTKA a Michaela ZUKLÍNOVÁ. Občanské právo hmotné. 2., aktualizované a doplněné vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-187-3.

GERLOCH, Aleš. Teorie práva. 8. aktualizované vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2021. Právnické učebnice. ISBN 978-80-7380-838-9.

HARVÁNEK, J., Teorie práva, 1. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008.

CHMELÍK, Jan, František NOVOTNÝ a Simona STOČESOVÁ. Trestní právo hmotné: Obecná část. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2016. ISBN 978-80-7380-583-8.

KARFÍKOVÁ, Marie, Vladimír PŘIKRYL a Roman VYBÍRAL. Pojišťovací právo. 2. přepracované vydání. Praha: Leges, 2018.

POKORNÝ, M., HOCHMAN, J. Odpovědnost za škodu v právu občanském a pracovním. Praktická příručka. 3. aktualizované a doplněné vydání podle stavu k 1. 10. 2008. Praha: Linde, 2008.

SCHELLE, K., HRADEC, M. Historie právní úpravy pojišťovnictví. Praha: Eurolex Bohemia, 2006.

Časopisecké články:

HRADEC, Milan. Havarijní pojištění. Transport magazín. 2015, (4).

HRADEC, Milan. Pojištění odpovědnosti z provozu motorového vozidla. Teorie vs. praxe. Transport magazín. 2018, (3), ISSN 2533-3666.

Komentáře:

JANDOVÁ, Lucie. Zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla: komentář. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-765-1.

KAZDA, P., KAZDOVÁ, K. Zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla: Komentář. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-3-7]. ASPI_ID KO168_p11999CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

Právní předpisy:

Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník

Zákon č. 168/1999 Sb., o odpovědnosti z provozu vozidla a o změně souvisejících zákonů

Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů

Zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Vyhláška č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)

Důvodová zpráva k zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Důvodová zpráva k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla) a další související zákony, dostupná z: https://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Navrh_2015_Duvodova-zprava-Pojisteni-odpovednosti.pdf

Evropské právní předpisy:

Směrnice Rady 72/166/EHS ze dne 24. dubna 1972 o sblížení právních předpisů členských států týkajících pojištění občanskoprávní odpovědnosti z provozu motorových vozidel a kontroly povinnosti uzavřít pro případ takové odpovědnosti pojištění

Důvodová zpráva návrhu směrnice Evropského Parlamentu a Rady ze dne 24. 5. 2018, kterou se mění směrnice Evropského Parlamentu a Rady 2009/103/ES ze dne 16. září 2009 o pojištění občanskoprávní odpovědnosti z provozu motorových vozidel a kontrole povinnosti uzavřít pro případ takové odpovědnosti pojištění.

Dostupné z: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2019-0110_CS.pdf?redirect

Pozměňovací návrhy přijaté Evropským parlamentem dne 13. února 2019 k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/103/ES ze dne 16. září 2009 o pojištění občanskoprávní odpovědnosti z provozu motorových vozidel a kontrole povinnosti uzavřít pro případ takové odpovědnosti pojištění (COM(2018)0336 – C8-0211/2018 – 2018/0168(COD)). Dostupné z: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2019-0110_CS.pdf?redirect

Judikatura:

Metodika Nejvyššího soudu ze dne 12. 3. 2014, sp. zn. Cpjn 14/2014

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28.7.2021, sp. zn. 30 Cdo 1409/2021

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 23.8.2007, sp. zn. 25 Cdo 296/2006

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 19. 12. 2001, sp. zn. 25 Cdo 62/2000

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28.4.2020, sp. zn. 30 Cdo 3405/2019

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 17.12.2014, sp. zn. 23 Cdo 2702/2012

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15.7.2021, sp. zn. 25 Cdo 64/2021

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 8. 2017, sp. zn. 25 Cdo 3485/2016

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 18. 2. 2015, sp. zn. 25 Cdo 272/2013

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 11. 2017, sp. zn. 25 Cdo 4463/2017 (C 17219)

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 5. 2003, sp. zn. 25 Cdo 974/2002 (C 1961)

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 2. 5. 2019, sp. zn. 25 Cdo 2635/2018

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 19. 9. 2018, sp. zn. 25 Cdo 894/2018

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 6. 2019, sp. zn. 25 Cdo 4210/2018

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 9. 2018, sp. zn. 25 Cdo 179/2018

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31.10.2007 sp. zn. 25 Cdo 2857/2005

Rozsudek VS OOK Nejvyššího soudu ze dne 10. 11. 2021, sp. zn. 31 Cdo 1904/2021

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 9. 2016, sp. zn. 25 Cdo 786/2016

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 2. 2011, sp. zn. 25 Cdo 4861/2010

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 3. 2011, sp. zn. 25 Cdo 948/2010

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 1. 2010, sp. zn. 25 Cdo 2800/2007

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 3. 2011, sp. zn. 25 Cdo 983/2009

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 8. 2018, 25 Cdo 1787/2018 (C 18019)

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 10. 2004, sp. zn. 5 Tdo 1173/2004

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 1. 11. 2017, sp. zn. 25 Cdo 2245/2017

Rozsudek Nejvyššího soudu České socialistické republiky ze dne 31. 5. 1974, sp. zn. 2 Cz 10/74

Zpráva Nejvyššího soudu České socialistické republiky ze dne 23. 11. 1983, sp. zn. Cpj 10/83

Rozsudek Nejvyššího soudu Slovenské socialistické republiky ze dne 27. 10. 1971, sp. zn. 1 Cz 42/71

Věc C-162/13: Rozsudek Soudního dvora (třetího senátu) ze dne 4. září 2014

Věc C-514/16: Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 28. listopadu 2017

Věc C-334/16: Rozsudek Soudního dvora (šestého senátu) ze dne 20. prosince 2017

Internetové zdroje:

Encyklopedie o právu provozovaná Tomášem Pecinou. Iuridictum [online]. Změněno 10. 2. 2023 [cit. 2023-02-10]. Dostupné z: https://iuridictum.pecina.cz/w/Adhesní_řízení

O České kanceláři pojistitelů. Česká kancelář pojistitelů [online]. Praha: Česká kancelář pojistitelů, 2023 [cit. 2023-02-22]. Dostupné z: <https://www.ckp.cz/o-nas/o-ckp>

Zelená karta. Česká kancelář pojistitelů [online]. Praha: Česká kancelář pojistitelů, 2023 [cit. 2023-02-22]. Dostupné z: <https://www.ckp.cz/o-povinnem-ruceni/zelena-karta>

Povinné ručení. Generali Česká pojišťovna [online]. Praha: Generali Česká pojišťovna, 2023 [cit. 2023-02-22]. Dostupné z: <https://www.generaliceska.cz/povinne-ruceni>

Počet pojištěných vozidel v databázi ČKP. Česká kancelář pojistitelů [online]. Praha: Česká kancelář pojistitelů, 2023 [cit. 2023-02-22]. Dostupné z: <https://www.ckp.cz/statistiky/pocet-pojistenych-vozidel>

ČKP: Počet pojištěných vozidel se blíží 9 milionům. Opojištění.cz [online]. Praha: oPojištění.cz, 2023 [cit. 2023-02-22]. Dostupné z: <https://www.opojisteni.cz/pojistny-trh/ckp-pocet-pojistenych-vozidel-se-blizi-9-milionum/c:22249/>

Nehody v dopravě – časové řady: Tab. 2 Nehody v silniční dopravě. Český statistický úřad [online]. Praha: Český statistický úřad, 2023 [cit. 2023-02-22]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/nehody_v_doprave_casove_rady

Sdružené pojištění vozidel: Všeobecné pojistné podmínky VPPPMV-R-11/2022. Generali Česká pojišťovna [online]. Praha: Generali Česká pojišťovna, 2023 [cit. 2023-03-02]. Dostupné z: https://www.generaliceska.cz/documents/20183/122618/6.10.001_11-22_v04.pdf/06cf19b2-53cf-4db9-b78e-fcb1f960b3f7

Soubor pojistných podmínek pro pojištění vozidel. Kooperativa [online]. Praha: Kooperativa pojišťovna [cit. 2023-03-02]. Dostupné z: <https://www.koop.cz/file/edee/dokumenty/pojisteni-vozidel-zakladni-dokumenty/va-124-soubor-vozidla.pdf>

Havarijní pojištění all risk. YesPojisteni.cz [online]. Praha: Fabrika ads, 2023 [cit. 2023-03-01]. Dostupné z: <https://www.yespojisteni.cz/2018/10/havarijni-pojisteni-all-risk/>

Co ovlivňuje cenu havarijního pojištění. Srovnátor [online]. Praha: PFP, 2023 [cit. 2023-03-01]. Dostupné z: <https://www.srovnator.cz/jak-se-pocita-havarijni-pojisteni/>

Kooperativa havarijní pojištění. YesPojisteni.cz [online]. Praha: Fabrika ads, 2023 [cit. 2023-03-01]. Dostupné z: <https://www.yespojisteni.cz/2022/11/kooperativa-havarijni-pojisteni/>

Pojištění skel vozidla. Kooperativa [online]. Praha: Kooperativa pojišťovna, 2023 [cit. 2023-03-03]. Dostupné z: <https://www.koop.cz/pojisteni/pojisteni-vozidel/pojisteni-automobilu/skla>

Úrazové pojištění osob ve vozidle. ČPP [online]. Praha: Česká podnikatelská pojišťovna, 2023 [cit. 2023-03-03]. Dostupné z: <https://www.cpp.cz/pojisteni-vozidel/doplnkova-pojisteni/urazove-pojisteni-osob-ve-vozidle-10223>

Pojištění GAP: K čemu slouží a je pro vás výhodné?. YesPojisteni.cz [online]. Praha: Fabrika ads, 2023 [cit. 2023-03-03]. Dostupné z: <https://www.yespojisteni.cz/2022/04/pojisteni-gap/>

Pojištění zavazadel. Kooperativa [online]. Praha: Kooperativa pojišťovna, 2023 [cit. 2023-03-03]. Dostupné z: <https://www.koop.cz/pojisteni/pojisteni-vozidel/pojisteni-automobilu/zavazadla>

Pojištění nákladů na nájem náhradního vozidla. ČPP [online]. Praha: Česká podnikatelská pojišťovna, 2023 [cit. 2023-03-03]. Dostupné z: <https://www.cpp.cz/pojisteni-vozidel/doplnkova-pojisteni/pojisteni-nakladu-na-najem-nahradniho-vozidla-11440>

Asistenční služby pro vozidla do 3,5 t. Kooperativa [online]. Praha: Kooperativa pojišťovna, 2023 [cit. 2023-03-04]. Dostupné z: https://www.koop.cz/file/edee/dokumenty/pojisteni-vozidel/asistencni_sluzby_do_kapsy_2_do_35_t_NAHLED-11_2020.pdf

Pojištění právní ochrany. Kooperativa [online]. Praha: Kooperativa pojišťovna, 2023 [cit. 2023-03-03]. Dostupné z: <https://www.koop.cz/pojisteni/pojisteni-vozidel/pojisteni-automobilu/pojisteni-pravni-ochrany>

Pojistné podmínky pro Autopojištění Combi Plus IV (ACP): Všeobecné pojistné podmínky pro havarijní pojištění vozidel VPPHAV 1/21. ČPP [online]. PRAHA: Česká podnikatelská pojišťovna, 2021 [cit. 2023-03-12]. Dostupné z: https://www.cpp.cz/file/edee/dokumenty/pojisteni-vozidel/pp-acp-iv_1_21.pdf

Hodnota bodu bolestného. Náhrady škod [online]. Praha: Náhrady Škod.cz - Legalfin, 2022 [cit. 2023-03-14]. Dostupné z: <https://nahradyskod.cz/hodnota-bodu-bolestneho/>

Právní informační systémy:

<https://www.aspi.cz/>

<https://www.beck-online.cz/>